

Namn: Melissa Gerdin & Stina Orädd
Program: Specialistsjuksköterskeprogram med inriktning mot
distriktssköterska, 75 Hp, Institutionen för vårdvetenskap
Kurs: Självständigt arbete i vårdvetenskap, 15 hp, VKAD07, VT 23
Nivå: Avancerad nivå
Handledare: Elisabeth Bos Sparén
Examinator: Annica Lagerin

**FÖRSTFÖDERSKORS ERFARENHETER AV AMNINGSSTÖD
EN LITTERATURÖVERSIKT MED SYSTEMATISK ANSATS**

**FIRST-TIME MOTHERS' EXPERIENCES OF BREASTFEEDING
SUPPORT
A LITERATURE REVIEW WITH A SYSTEMATIC APPROACH**

Sammanfattning

Bakgrund: World Health Organizations (WHO) globala rekommendation lyder att amma inom den första timmen och sedan uteslutande i sex månader. Arbetet för att främja amning pågår både nationellt och internationellt. Amning har positiva hälsoeffekter för både modern och spädbarnet, däremot är komplikationer vanligt förekommande. Förstfödorskor kan uppleva ytterligare utmaningar på grund av den nya situationen. I Sverige visar statistik att initieringen av amning har minskat. Specialistsjuksköterskor på barnvårdscentraler (BVC) har en rad arbetsuppgifter där amning är inkluderat. Via ett personcentrerat förhållningssätt och tidigt amningsstöd arbetar specialistsjuksköterskor för att underlätta och främja amning.

Syfte: Syftet var att beskriva förstfödorskors erfarenheter av amningsstöd.

Metod: Litteraturoversikten baserades på en kvalitativ metod med systematisk ansats. Totalt granskades 15 artiklar inhämtade från databaserna Cinahl Complete, Pubmed och Nursing Allied Health Premium. Innehållet analyserades med hjälp av en tre-steps metod utifrån tematisk analys enligt beskrivningen av Thomas och Harden (2008).

Resultat: I resultatet identifierades fyra huvudteman med respektive subtema för att beskriva förstfödorskors erfarenheter av amningsstöd. Huvudteman presenteras enligt följande: *Professionellt stöd*, *Kamratstöd*, *Anhörigstöd* och *Moderns egna stöd*.

Slutsats: Otillräckligt amningsstöd kunde ge konsekvenser för amningen och påverka förstfödorskors tilltro. Ett samförstånd fanns kring mödrarnas behov och betydelse av amningsstöd. För att tillgodose behovet av amningsstöd krävdes insatser inte enbart på professionell nivå utan även från anhöriga, neutrala parter och via moderns egna stöd samt utifrån varierande tillvägagångssätt.

Nyckelord: Förstfödorskor, amning, stöd, erfarenheter

Abstract

Background: The global recommendation of the World Health Organization (WHO) states that breastfeeding should be initiated within the first hour and exclusively continued for six months. Efforts to promote breastfeeding are ongoing at both national and international levels. Breastfeeding have positive health effects for both mothers and infants and complications are commonly known. First-time mothers may face challenges due to the new situation. Statistics in Sweden indicate a decrease in the initiation of breastfeeding. Specialists nurses at the Child Health Center have various responsibilities that include breastfeeding support. Through a person-centered approach and early breastfeeding assistance, specialists nurses work to facilitate and promote breastfeeding.

Aim: The aim was to describe first-time mothers' experiences of breastfeeding support.

Method: The literature review was based on a qualitative method with a systematic approach. A total of 15 articles were collected, located from the databases Cinahl Complete, Pubmed and Nursing Allied Health Premium. The articles was analyzed using a three-step method based on thematic analysis by Thomas and Harden (2008).

Results: The results identified four main themes with respective subthemes to describe first-time mothers' experiences of breastfeeding support. The main themes are: *Professional support*, *Peer support*, *Family support* and *Mothers self-support*.

Conclusion: Insufficient breastfeeding support could have consequences for breastfeeding and impact the confidence of first-time mothers. There was consensus regarding the needs of mothers and the importance of breastfeeding support. To meet the need for breastfeeding support, efforts were required by varied approaches and from professionals, family members, neutral parties and mother's self-support.

Keywords: First-time mother, breastfeeding, support, experiences

Innehåll

INLEDNING	1
BAKGRUND	1
ETABLERANDE AV AMNING	1
<i>Amningens betydelse för hälsan</i>	2
ARBETE FÖR FRAMGÅNGSRIK AMNING	3
<i>Samhällspåverkande faktorer</i>	4
<i>Amning i Sverige</i>	5
AMNINGSFRÄMJANDE ÅTGÄRDER	6
<i>Komplikationer vid amning</i>	7
<i>Stöd och personcentrerad vård</i>	7
<i>Arbetet på barnavårdscentral</i>	8
<i>Distriktssköterskans roll</i>	9
PROBLEMFÖRMULERING	10
SYFTE	10
METOD	11
URVALSKRITERIER	11
DATAINSAMLING	12
<i>Kvalitetsgranskning</i>	14
DATAANALYS	15
FORSKNINGSETISKA ÖVERVÄGANDEN	16
RESULTAT	17
PROFESSIONELLT STÖD	17
<i>Kunskapens betydelse</i>	17
<i>Resurser och praktisk hjälp</i>	18
<i>Vårdpersonalens bemötande</i>	19
KAMRATSTÖD	20
<i>Stöd från neutral part</i>	20
ANHÖRIGSTÖD	21
<i>Anhörigas inverkan</i>	21
MODERNNS EGNA STÖD	22
<i>Den egna tilltron</i>	22
<i>Yttre faktorer</i>	22
DISKUSSION	23
METODDISKUSSION	23
<i>Design och urvalskriterier</i>	23

<i>Datainsamling</i>	24
<i>Analys</i>	25
RESULTATDISKUSSION	26
<i>Osäkerhet hos förstföderskor</i>	26
<i>Problematik kring offentlig amning</i>	28
<i>Stöd för fortsatt amning</i>	28
KLINISKA IMPLIKATIONER	30
FÖRSLAG FORTSATT FORSKNING	31
SLUTSATS	31
REFERENSFÖRTECKNING	32
BILAGA 1. SÖKMATRIS	41
BILAGA 2. MATRIS ÖVER URVAL AV ARTIKLAR TILL RESULTAT	42

INLEDNING

Historiskt har amning varit en naturlig process i samband med barnafödande och utgör en unik upplevelse för varje enskild individ. Amning påverkas av en rad faktorer och har dokumenterade fördelar och goda effekter för både spädbarn och moder. Det är vanligt att ställas inför nya utmaningar i samband med amning och att samtidigt vara förstföderska kan generera en mängd prövningar att hantera. Det är således viktigt att förstföderskor har tillgång till ett bra stöd genom hela amningsprocessen. Författarna till underliggande litteraturöversikt har egna erfarenheter från amning och har under verksamhetsförlagd utbildning på BVC kommit i närmare kontakt med ämnet utifrån ett professionellt perspektiv. Författarna fann därför ett gemensamt intresse att beskriva förstföderskors erfarenheter av amningsstöd med syfte att genom ökad kunskap kunna bidra till och underlätta främjandet av amning.

BAKGRUND

World Health Organization (WHO, u.å) bistår med det globala underlaget för rekommendationer gällande amning. Spädbarn rekommenderas att initiera amning under den första timmen, upprätthålla den i sex månader för att därefter introducera lämplig tilläggskost och delvis amning upp till två år eller längre. Socialstyrelsen (2015a) har med utgångspunkt av rekommendationer från WHO definierat begreppet enbart amning med innebörden att endast ge bröstmjolk till spädbarnet. Enligt WHO (u.å) är det mest optimala för barnet under enbart amning att bröstmjölken inte kompletteras med något tillägg, inte ens vatten. Begreppet delvis amning förklarar Socialstyrelsen (2015a) att barn utöver bröstmjolk erbjuds tillägg i form av modersmjölksersättning, välling eller annan kost.

ETABLERANDE AV AMNING

Den nya rollen som moder bidrar till flera nya situationer (Kylberg m.fl., 2021; George, 2005). Förstföderskor ställs inför ett nytt ansvarstagande och förändrade prioriteringar vilket kunde skapa känslor av sårbarhet och förvirring (George, 2005). Kylberg m.fl. (2021) menar att i dagens samhälle förekommer det sällan en interaktion med spädbarn i den omfattning som när individen själv blir moder, vilket resulterar i svårigheter att förutse vad man kan förvänta sig. Förstföderskor visade sig ha många funderingar om barnnutrition, där frågor om amning var vanligt förekommande (George, 2005).

Widström m.fl. (2019) beskrev att det var av det nyfödda barnets natur att tidigt etablera en god anknytning. Det framkom att en känslig period infann sig direkt efter födseln och ifall spädbarnet gavs goda förutsättningar för hud-mot-hud kontakt ökade chanserna för fortsatt amning. Samtidigt betonades betydelsen för spädbarnet att söka sig fram till bröstet likt sitt naturliga beteende under den första episoden av amning. När en tidig hud-mot-hud kontakt etablerades kunde en ökning av enbart ammande mödrar noteras vid utskrivning från sjukhuset (Bedford m.fl., 2022; Giang m.fl., 2022). Även sannolikheten att mödrar fortsatte med enbart amning de första månaderna förstärktes (Bedford m.fl., 2022). Etablering av hud-mot-hud kontakt vid ett tidigt skede betraktades som en stärkande faktor för moderskapets identitet, anknytning och relation till spädbarnet, samt att det bidrog till flera hälsofördelar (Widström m.fl., 2019).

Amningens betydelse för hälsan

Många positiva hälsofördelar för både spädbarn och moder har visat sig ha ett ursprung från bröstmjolk och amning (Anatolitou, 2012; Kylberg m.fl., 2021). Via amning erhåller spädbarnet idealisk mat för en god utveckling och en sund tillväxt (WHO, 2003). Globalt observerades positiva effekter av amning, särskilt i länder med undermåliga förhållanden och bristande hygien där amning kunde utgöra en livräddande åtgärd för spädbarn (Anatolitou, 2012). Att mödrar följde rekommendationerna för amning visade sig även kunna förebygga höga kostnader för hälso- och sjukvården och samhället (Walters m.fl., 2019). Det förklarades genom besparingar av behandlingar från sjukdomar och tillstånd som kunde ha förhindrats hos mödrar och barn. WHO (2003) menar att moder och spädbarn är i synkron, det vill säga att moderns hälsa och näringstillstånd är en viktig grund för god hälsa och näring hos spädbarnet. För att säkerställa optimala förhållanden för amning krävs att kvinnans hälsa och kosthållning ses över. I en studie av Anatolitou (2012) påvisades att amning var en viktig del av reproduktionsprocessen för modern vilket hade inverkan på hälsan och visades genom bättre återhämtning redan efter förlossningen. Det förklarades utifrån högre koncentration av oxytocin vilket medförde snabbare sammandragning av livmodern och minskad blödning postpartum samt minskad risk för förlossningsdepression. De ökade nivåerna av oxytocin i samband med hud-mot-hud kontakt påvisades ha effekt inte bara för modern utan även för fäder och spädbarn (Vittner m.fl., 2018). Det konstaterades minskade nivåer av ångest hos båda föräldrarna samt minskad kortisolnivå hos spädbarnet. Kortisol, en markör för stress, noterades även i lägre halt i hårstrån hos barnet ett antal år efter avslutad amning, där amningsdurationen visade sig vara av betydelse (Ludvigsson m.fl., 2021). Långsiktiga

hälsofördelar av amning hos mödrar har visat sig genom lägre risk att drabbas av bröst- och äggstockscancer (Anatolitou, 2012). Vidare uppgav Walters m.fl. (2019) att dödsfall avseende bröst- och äggstockscancer samt diabetes typ-2 kunde förebyggas genom amning.

Amning gav hälsofördelar för spädbarnet med både omedelbara och långsiktiga effekter (Pérez-Escamilla m.fl., 2016). Genom bröstmjök får spädbarnet i sig immunologiska ämnen som främjar immunsystemet (Kylberg m.fl., 2021). Anatolitou (2012) belyste att en av de viktigaste hälsofördelarna med amning var den förebyggande effekten av infektionssjukdomar. Barn som enbart ammade under fyra månader uppvisade också en mindre risk för nedre luftvägsinfektioner som kunde kräva sjukhusvård. I motsats rapporterade Pérez-Escamilla m.fl. (2016) ingen tydlig hälsofördel gällande luftvägsinfektioner. Amning kunde även bidra till färre fall av öroninflammation, astma (Anatolitou, 2012) och färre fall av gastrointestinala infektioner samt atopiskt eksem (Anatolitou, 2012; Pérez-Escamilla m.fl., 2016). Spädbarn som exponerats för gluten under introduktion av fast föda och delamning visade sig ha lägre risk för celiaki (Anatolitou, 2012). De långsiktiga hälsofördelarna för barn som tidigare ammat uppvisade minskad förekomst av fetma, diabetes typ-1 och typ-2 samt viss effekt i förebyggandet av maligna sjukdomar. Även positiva effekter på barnens intelligens och deras kognitiva förmåga framkom (Anatolitou, 2012; Pérez-Escamilla m.fl., 2016). Walters m.fl. (2019) framförde att barn som inte ammat enligt de globala rekommendationerna kunde få sämre kognitiv förmåga vilket på längre sikt uppskattades kunna bidra till ekonomiska konsekvenser för samhället.

ARBETE FÖR FRAMGÅNGSRIK AMNING

Det finns en internationell organisation för att främja amning genom ett samarbete mellan WHO och UNICEF (Global Breastfeeding Collective, u.å). Målsättningen är att mödrar globalt ska ha tillgång till det tekniska, ekonomiska, emotionella och offentliga stöd de behöver i sin amning. Arbetet uppmuntrar till att öka investeringarna för amning genom donationer, politiska beslut och samhällsinsatser med visionen att ge mödrar inflytande och optimalt stöd. WHO (2021) arbetar för att år 2025 utöka antalet enbart ammade i sex månader till minst 50%. En del i arbetet för att främja amning påbörjades redan år 1991 i ledning av WHO/UNICEF med att starta amningsvänliga sjukhus, så kallade Baby-Friendly Hospital Initiative (BFHI) (Livsmedelsverket, u.å). Gemensam utgångspunkt för BFHI är de "Tio steg som främjar amning" vilket är ett underlag för att förbättra amningsstrategin (Socialstyrelsen, u.å). Underlaget utgör en sammanfattning med rutiner och principer för att skydda, främja och

stödja amningen. På ledningsnivå innefattar det bland annat att verksamheten ska tillhandahålla ett skriftligt handlingsprogram för nutrition hos spädbarn, ha regelbunden uppföljning och se till att personalen besitter adekvat kunskap och kompetens. Socialstyrelsen (u.å) förklarar även åtgärder som stöd för vårdpersonal i det kliniska arbetet, vilket bland annat innefattar att främja omedelbar amning, stödja mödrarna i etablerandet av amning och vägleda dem gentemot spädbarnet. Global Breastfeeding Collective (2022) tydliggör att ett kriterium i de tio steg som främjar amning är att erhålla amningsobservation i nära anslutning till födseln. Nuvarande statistik från de inrapporterade länderna indikerade att endast 15% hade lyckats. Målbilden är att år 2030 ska minst 40% uppnått detta kriterium av amningsobservation. Införandet av de tio steg som främjar amning hade bevisad god effekt på amningsdurationen (Coutinho m.fl., 2005; Pérez-Escamilla m.fl., 2016). Coutinho m.fl. (2005) påvisade samtidigt att initieringen av amning förbättrades.

Samhällspåverkande faktorer

För att nå ett gott amningsstöd behövdes enligt Snyder m.fl. (2021) insatser från politisk-, organisations-, samhälls-, social- och individuell nivå. Folkhälsomyndigheten (2022) presenterar bestämningsfaktorer av betydelse för att skapa hållbar utveckling och jämlik hälsa, där samhället har särskilt inflytande. Hälso- och sjukvården ska bedriva vård med kvalitet och säkerhet, vara tillgänglig, inge trygghet och visa respekt gentemot patientens integritet och självbestämmande (*Hälso- och sjukvårdslag [HSL], 2017:30*). Målsättningen är vård på lika villkor och se till god hälsa för alla. HSL förklarar att vården har särskilda skyldigheter när barn inkluderas genom att alltid ta hänsyn till barnets bästa. Ytterligare säkerställer *Lag (2018:1197) om förenta nationernas konvention om barnets rättigheter* barnets bästa, deras hälsa och deras mänskliga rättigheter. Vårdnadshavaren bär huvudansvaret och ska med hjälp av statens stöd vägledas för att beslut ska tas i enlighet med vad som är bäst för barnet. Snyder m.fl. (2021) beskrev också att tillgången på samhällsorganisationer och stödgrupper kunde ha betydelse för amningen och att det geografiskt skiljde sig åt. Amning på samhällsnivå visades alltmer socialt och kulturellt accepterat, om än inte fullständigt. Det framfördes att gravida kvinnor kände ett undermedvetet ansvar att amma gentemot att samhället propagerade för amning (Cato m.fl., 2020). Scott m.fl. (2015) påpekade även skillnader mellan europeiska länders attityder till offentlig amning. Där åsikten om offentlig amning ansågs mer accepterat i Sverige (Cato m.fl., 2020, Scott m.fl., 2015). Susiloretni (2019) konstaterade att mödrar som generellt inte skämdes över att amma sitt barn hade längre amningsduration.

Amning beskrevs vara en resurs- och klimatsmart lösning då det var en förnybar näringskälla för spädbarnet via modern (Rollins m.fl., 2016). De mödrar som påpekade skäl för att avstå att amma sina spädbarn förknippade detta främst med upplevelsen av otillräcklig produktion av bröstmjolk (Oliinyk m.fl., 2023; Pierro m.fl., 2016). Ytterligare orsaker var sjuklighet hos modern samt spädbarnets rastlöshet, svårigheter med greppet om bröstet och bristande ökning i vikt (Oliinyk m.fl., 2023). Under sjukhusvistelse angavs även sömnbrist hos mödrarna som en orsak (Pierro m.fl., 2016). När amning inte var ett alternativ påbörjades kompletterande tillmatning med modersmjölksersättning (Oliinyk m.fl., 2023). Mödrar som inledde kompletterande tillmatning fortsatte oftast med modersmjölksersättning helt eller delvis, endast en mindre andel mödrar valde att enbart amma igen. Redan år 1974 noterades en sjunkande trend för amning, vilket föranledde att det sågs över hur inflytandet av modersmjölksersättning var (WHO, 1981). I Sverige regleras marknadsföring av modersmjölksersättning enligt *Lag om marknadsföring av modersmjölksersättning* (SFS 2013:1054) för att mödrar inte ska avstå att amma till följd av påverkan utifrån. Lagen syftar till att främja amning och framför att marknadsföring är förbjudet, med få undantag. Studier visade att valet av modersmjölksersättning även kunde påverka miljön (Andresen m.fl., 2022; Rollins m.fl., 2016). Rollins m.fl. (2016) menade att modersmjölksersättning hade en mer negativ påverkan globalt ur miljösynpunkt avseende energiåtgång för tillverkning, förbrukningsmaterial och transport av produkten. På liknande sätt påvisade resultatet från Andresen m.fl. (2022) att miljön i högre grad påverkades ur ett globalt perspektiv inom flera kategorier såsom uppvärmningspotential och marina övergödningar när amning ersattes med modersmjölksersättning under en tidsperiod.

Amning i Sverige

Socialstyrelsen (2022) rapporterar statistik med en växlande frekvens av antal ammande i Sverige och har gjort detta under flera årtionden. Tidigt 2000-tal var antal ammande vid en veckas ålder ca 92% men en förändring skedde och år 2020 endast ca 72%. Däremot syns en ökning av antal enbart ammande mödrar när spädbarnet var sex månader gammalt.

Socialstyrelsen (2022) påtalar sammanfattningsvis att initiering av amning i Sverige har minskat medan durationen av amning ökat. I Sverige har det vidtagits åtgärder för att främja amning genom insatser som exempelvis amningsutbildning av berörd personal, fler amningsmottagningar och hembesök samt riktade insatser såsom språköversättning av informationsmaterial (Vårdanalys, 2020). Vårdanalys förklarar ytterligare att vårdtiden efter

förlossning i Sverige har halverats sedan år 1990, vilket visade sig ha både för- och nackdelar. Waldenström (2004) uppvisade ingen signifikant skillnad gällande amningsdurationen vid tidig utskrivning i Sverige. Det påvisades inte heller någon skillnad i en fransk studie av Cambonie m.fl. (2010) angående amningsprevalens mellan tidig och ordinarie hemgång, inte heller bland förstföderskor. Däremot uppgav sjuksköterskor på BVC att tidig utskrivning var en risk för amning eftersom mödrarna ofta behövde mer amningsstöd i början (Grenholm m.fl., 2016).

Bylund (2002) förklarar att många mödrar i Sverige slutar amma innan återgång till arbete och beskriver det som en svensk norm. Föräldraledighetslagen (SFS 1995:584) finns i Sverige och bygger på de rättigheter en förälder har i samband med att vara hemma med ett barn. Lagen förklarar bland annat rättigheten att vara ledig för att amma samt kring olika typer av ledigheter som finns att tillgå. Rippeyoung och Noonan (2012) förklarade att mödrar som ammade en längre tid kunde få ekonomisk påverkan i form av minskad inkomst under såväl den pågående som under en efterföljande tidsperiod. Det förklarades genom att de som uteslutande eller delvis gav modersmjölksersättning tidigare kunde återgå och arbeta fler timmar än de enbart ammade mödrarna. Mandal m.fl. (2010) och Ogbuanu m.fl. (2011) påtalade i sina studier att tidig återgång till arbete var förknippat med minskad amningsduration. Tillgång och längd på mammaledighet visade sig däremot inte påverka initieringen av amning (Mandal m.fl., 2010). I motsats till det menar Ogbuanu m.fl. (2011) att initieringen av amning hade viss påverkan av längden av mammaledighet och att betald mammaledighet ökade initieringen. Enligt TCO:s jämställdhetsindex har Sverige en allt mer jämställd fördelning av föräldraledighet (Forsell, u.å). Däremot påvisades år 2021 att pappaledigheten minskat, vilket eventuellt kunde förklaras av en mindre jämställd fördelning under corona-pandemin och regelverksförändringar. Gravida kvinnor ur en studie av Cato m.fl. (2020) belyste att ett jämställt föräldraskap kunde försvåras av amning eftersom de ansåg att pappan således hade sämre chanser att knyta an till barnet.

AMNINGSFRÄMJANDE ÅTGÄRDER

Palmér (2019) indikerade att tidigare upplevda svårigheter med amning bidrog till tvivel, oro och rädsla hos mödrar. De tidigare svårigheterna kunde väcka minnen av de negativa upplevelserna vilket visade sig ha potentiell risk att påverka planeringen och påbörjandet av amning för framtida barn. Majoriteten av amningsproblem anses kunna förebyggas med grundläggande kunskap och rätt stöd (Kylberg m.fl., 2021).

Komplikationer vid amning

Vid etablerande av amning var det vanligt att det kunde ta en stund innan det stabiliserade sig (Grenholm m.fl., 2016). Vanliga amningskomplikationer som kan uppstå är problem från bröstvårtan eller besvär i bröstvävnaden (Kylberg m.fl., 2021). Det sker oftast via ett mekaniskt slitage när spädbarnet suger med felaktig amningsteknik. Såriga bröstvårtor kan föranledas av felaktig amningsteknik vilket i sin tur kan orsaka sämre tömning av bröstmjölk samt yttre och inre infektioner. Bourdillon m.fl. (2020) påvisade att olika amningsproblem associerades med smärta från bröstvårtorna vilket orsakades av allmän ömhet, tillplattning samt sår av varierande omfattning. Vidare förklarades att amningsrelaterade besvär bidrog till en osäkerhet av moderns mjölktilgång och när mödrarna hade svårt att hantera smärtan begränsades amningen. Schafer m.fl. (2017) delgav lägre sannolikhet för initiering av amning med nästkommande barn för mödrar med tidigare erfarenhet av upplevda problem med barnets grepp.

Stöd och personcentrerad vård

Stöd förklarades enligt Langford m.fl. (1997) vara en handlingsprocess med ett utbyte av hjälp och skydd till individer. Det uppdelades i emotionellt, praktiskt, informativt och värderande. Stöd uppfattades subjektivt och påverkades av faktorer såsom ålder, erfarenhet och social kontext. Thorstensson och Ekström (2014) presenterade olika perspektiv vilka var vård och stöd. Från perspektivet vård betonades leverantörens ansvar att ta hand om mottagaren medan perspektivet stöd mer förklarades som en förmedlande roll, där resurser erbjöds och leverantören hade tillit till att mottagaren tillgodogjorde sig detta. En stödjande relation skulle eftersträva en attityd av att vara intresserad av välbefinnande snarare än fokus på att vårda. Vidare menades att det grundläggande för leverantören handlade om att besluta om individens behov antingen var vård eller stöd, vilket i ett flerdimensionellt vårdssammanhang kunde försvåras.

Begreppet personcentrerad vård fokuserar på att människans vilja och förmåga ska vara i centrum och att göra personen delaktig i planeringen av sin vård (Ekman & Norberg, 2021). Vården bör baseras på det medicinska men samtidigt utifrån patientens livsvärldsperspektiv. En central del i den personcentrerade vården är att skapa en relation mellan vårdgivare och patient, präglad av tillit, respekt och delat ansvar samt att främja öppen dialog. För att skapa tillitsfulla relationer kan kontinuitet, som är en betydelsefull del i den personcentrerade

omvårdnaden, vara en nyckelfaktor för framgång (Forsberg, 2021). En god relation ger också möjlighet och utrymme för patienten att uttrycka sig och således även förtroende att berätta (Ekman & Norberg, 2021). Mottagarens intresse i samtalet förmår även patienten att berätta mer och ger vårdgivaren möjlighet att bilda sig en uppfattning om individens förutsättningar och hinder. Det pedagogiska samtalet ger på så sätt möjlighet att utveckla strategier och redskap för patientens egenvårdsförmåga (Forsberg, 2021). Riegel m.fl. (2012) framförde att egenvård innebar att genomföra förändringar med syfte till förbättring utifrån de egna förutsättningarna. I interaktion med vården eftersträvades att främja personlig insikt och medvetenhet genom att belysa och reflektera kring den aktuella situationen. Med en god kännedom hos patienten utifrån dennes tillstånd kunde tecken på symtom bidra till ett undvikande av problem genom tidiga åtgärder.

Arbetet på barnvårdscentral

Målsättningen på BVC handlar om att främja hälsa och utveckling samt förebygga ohälsa hos barn (Socialstyrelsen, 2014). En del av arbetet för att uppnå dessa mål baseras på att erbjuda insatser till samtliga familjer och förstärka insatser för familjer med särskilda behov. På BVC sker ett tvärprofessionellt teamarbete med grund i barnperspektivet där barnets bästa ska vara i fokus. Det kontinuerliga arbetet utförs av specialistsjuksköterskor, där specialistexamen inom distriktssköterska eller inriktning mot barn och ungdom rekommenderas (Socialstyrelsen, 2014). Arbetet ska baseras på ett personcentrerat förhållningssätt där målet är att föräldrarna ska känna tillit till vårdpersonalen och vara bekväma att vända sig dit oavsett fundering (Drevenhorn, 2021). Vid första kontakten efter förlossningen, vilket ofta är ett hembesök, inleds det primärpreventiva arbetet för personalen på BVC. Syftet med hembesök är att stärka relationen mellan familjer och BVC samt att kunna erbjuda ett tidigt amningsstöd (Socialstyrelsen, 2014). Ett sätt att stödja den ammande modern är genom en amningsobservation där sjuksköterskan kan hjälpa barnet och modern utifrån deras behov (Kylberg m.fl., 2021). Jansson (2020) framför att rådgivning och vägledning är en del av det hälsofrämjande arbetet som bland annat handlar om att vara tillgänglig, stärka kvinnans tilltro och ge tidigt stöd i amningen. Grenholm m.fl. (2016) betonade att sjuksköterskor på BVC upplevde att ett tidigt stöd för amning var viktigt för att mödrar skulle få en positiv start på amningen vilket kunde stärka deras tilltro. Vidare i arbetet behöver vårdpersonal dagligen förhålla sig till lagar och föreskrifter (Almqvist-Tangen m.fl., 2019). *Socialstyrelsens föreskrifter om allmänna råd om information som avser uppfödning genom amning eller med modersmjölksersättning* (SOSFS 2008:33) är en av de föreskrifter som förtydligar att hälso-

och sjukvårdens information om amning och bröstmjölksersättning ska ske utifrån ett objektivt, entydigt och anpassat förhållningssätt.

Kylberg m.fl. (2021) menar att det är viktigt att involvera båda föräldrarna i ett öppet och lyhört klimat där de får chans att ventilerat frågor och eventuell oro. I en studie av Wells m.fl. (2017) ansåg dock flertal sjuksköterskor en problematik med att fäder inte närvarade på BVC i samma uträkning som mödrar och beskrev således ett kunskapsglapp i bemötandet gentemot fäder. Däremot delade majoriteten av sjuksköterskorna samma tilltro till fäders förmåga att ta hand om spädbarnet, dock beskrevs att mödrar i större utsträckning tillfrågades om föräldraskapets utmaningar. En annan viktig del på BVC är det psykosociala arbetet som innebär att förmedla tillhörighet och trygghet till föräldrarna (Drevenhorn, 2021). Denna målsättning realiserar genom föräldrautbildningar och föräldragrupper. Lefèvre m.fl. (2016) förklarade att förutom att erhålla kunskap kunde föräldragrupper även bidra med att utveckla föräldrarnas sociala nätverk och möta andra i liknande situation. Vidare menades att det var viktigt att sjuksköterskor hade god kunskap om de ämnen som lyftes på föräldragrupper samt att de var väl förberedda och engagerade för att föräldrar skulle känna trygghet. Föräldrar som deltog i föräldragrupper kände sig säkrare i föräldrarollen.

Distriktssköterskans roll

Distriktssköterskans grund för yrkesprofessionen bör utgå från ett hälsofrämjande, personcentrerat och etiskt förhållningssätt (Svensk Sjuksköterskeförening [SSF], 2019). Dialogen är distriktssköterskans främsta verktyg i sin vägledning och handledning. I dialogen är det viktigt att ta reda på vad patienten själv har för tankar och mål med vårdmötet (Socialstyrelsen, 2015b). Genom att aktivt lyssna och ge ett genuint mottagande av gensvar kan vårdpersonal bidra till att värna om patientens egna autonomi. Vidare bör svaren analyseras och det som förblir outtalade också försöka identifieras. Detta för att vårdpersonal ska kunna skapa en ökad förståelse för vilken typ av stöd eller hjälp patienten behöver och önskar. International Council of Nurses (ICN) utgår från en värdegrund och är en vägledning vid etiskt handlande för sjuksköterskor (SSF, 2021). ICN:s etiska koder framför att sjuksköterskan ska tillämpa ett etiskt förhållningssätt samt utgå från människans värdighet och rättighet. Arbetet bör baseras på respekt och vara icke-dömande, se till patientens intresse och ge korrekt samt anpassad information. I yrkesrollen som distriktssköterska ingår det att stärka och motivera patientens intentioner, ge rådgivning och stöd samt arbeta för en jämlik vård (SSF, 2019). Vidare beskrivs det att distriktssköterskan bör ha fördjupade kunskaper om

normal utveckling hos barn, mindre vanliga sjukdomar samt kunna bedöma behov och utföra vaccinationer. Dessa kompetenser står i enlighet med målbeskrivningen av specialistsjuksköterskor inom barnhälsovården (Almqvist-Tangen m.fl., 2019). Där tydliggörs vikten av kunskapen kring barns utveckling och bemötande av familjer med delaktighet samt stimulans av deras tilltro. Vidare betonades god kompetens och kännedom om vårdprogram för barnnutrition, där amning ingår. I en studie av Ekström och Thorstensson (2015) framkom att specialistsjuksköterskor inom primärvård som genomgått fördjupad utbildning inom området för amning och föräldrastöd uppgav förbättrade attityder kring amning. Det visades att de förbättrade attityderna bidrog till att mödrar var mer positiva åt det stöd som hade givits, både avseende det informativa och emotionella. Grenholm m.fl (2016) beskrev ur ett sjuksköterskeperspektiv att mödrar med tidigare positiva erfarenheter av amning hade ett ökat självförtroende. Mödrar som tidigare ammat och haft en positiv upplevelse med en tillfredsställande känsla hade ökade utsikter för att påbörja amning med nästkommande barn (Schafer m.fl., 2017).

PROBLEMFORMULERING

I de globala rekommendationerna framgår målet att eftersträva enbart amning i sex månader. Det främjande arbetet är en pågående process avsedd att öka amningsfrekvensen. Tidigare studier framhäver amningens hälsofördelar, trots denna kunskap fluktuerar statistiken för antal ammande. Det är vanligt förekommande med komplikationer och tidigare svårigheter kan påverka amningsbeslut med nästkommande barn. Att också vara förstföderska kan vara utmanande då det innebär att möta nya situationer, det saknas erfarenhet och det uppstår funderingar. Det är följaktligen viktigt för mödrar att erhålla ett tidigt amningsstöd. Ansvar för BVC inleds vanligtvis med ett hembesök efter förlossningen och specialistsjuksköterskans arbete innefattar en rad arbetsuppgifter där amningsstöd är inkluderat. Relaterat till att initieringen av amningen minskat är det viktigt att ta reda på mer kring förstföderskors erfarenheter av amningsstöd. Detta för att få en ökad förståelse för hur amningsstöd uppfattas och således kunna förbättra stöd och främjandet av amning.

SYFTE

Syftet var att beskriva förstföderskors erfarenheter av amningsstöd.

METOD

En kvalitativ litteraturöversikt med systematisk ansats valdes för att besvara syftet. Intentionen var att tolka tidigare forskning, skapa djupare förståelse och mening till förstfödernas erfarenheter av amningsstöd. Bettany-Saltikov och McSherry (2016) menar att en litteraturöversikt avser att genom sammanfattning av befintlig forskningslitteratur, komma fram till en ny sammanställning. Detta genom att kritisk granska, analysera och finna mönster i den redan befintliga forskningen. Det ger i sin tur utrymme för vidare forskning och förbättringspotential inom området. Till underliggande litteraturöversikt använde författarna det beskrivna tillvägagångssättet av metod i enlighet med Bettany-Saltikov och McSherry (2016).

URVALSKRITERIER

Urvalskriterier bör enligt Bettany-Saltikov och McSherry (2016) utformas innan den systematiska litteraturöversikten påbörjas. Författarna till underliggande litteraturöversikt utformade innan inledandet av sökningen begränsningar utifrån PEO (*Population, Exposure, Outcome*) (Se Tabell 1). PEO är en strukturerad metod lämplig för kvalitativa studier för att förtydliga kärnbegrepp i syftet (Bettany-Saltikov & McSherry, 2016).

Tabell 1: PEO

Population	Exposure	Outcomes
Förstfödernaskor	Amningsstöd	Erfarenheter av amningsstöd

Med hjälp av strukturen från PEO framställdes inklusions- och exklusionskriterier (Se Tabell 2). Ytterligare begränsningar gjordes i arbetet avseende typ av artikel, filter för språk, publiceringsår och i databaser där det var möjligt även peer-reviewed. Polit och Beck (2021) beskriver att filter för språk bör användas när författare inte kan hantera andra språk samt att årsintervall kan vara lämpligt för att begränsa sökningen.

Tabell 2: Inklusions- och exklusionskriterier utifrån PEO

	Inklusionskriterier	Exklusionskriterier
Population	Förstfödernaskor	Flerfödernaskor
Exposure	Amningsstöd	Ej amningsstöds relaterat

Outcomes	Erfarenheter av amningsstöd	Resultat beskrivande flerföderskors eller sjuksköterskors erfarenheter
Typ av artikel	Kvalitativa studier Studier mellan år 2013-2023 Peer-Reviewed Skrivna på engelska Etiskt godkända	Kvantitativa studier eller av annan typ Äldre än år 2013 Ej Peer-Reviewed Skrivna på annat språk än engelska Ej etiskt godkänd

DATAINSAMLING

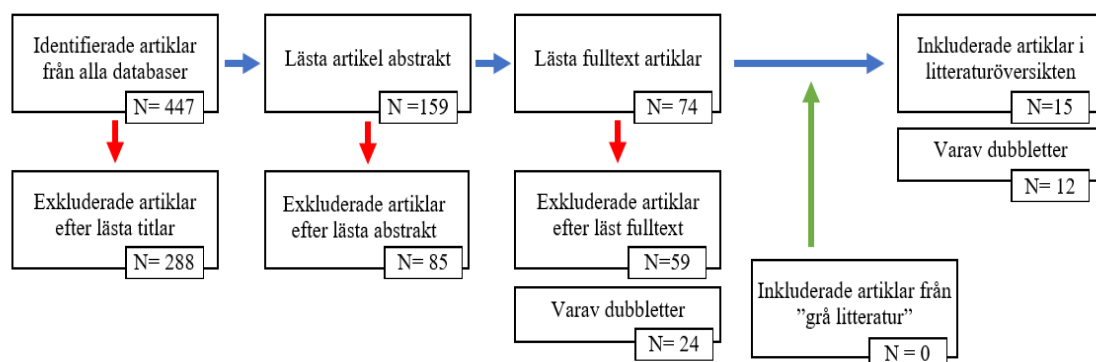
I uppstarten av att finna relevanta artiklar till litteraturöversikten framställdes följande sökord: *First-time mother*, *Breastfeeding* och *Experience* med utgångspunkt från PEO. Polit och Beck (2021) förklarar att det är betydelsefullt att göra en sökordslista med identifierade synonymord för att inte förbigå artiklar. Genom testsökningar fann författarna synonymord i form av ämnesord och fritextord till sin sökordlista. Ämnesord är en indexterm och är kodade för att lättare hitta artiklar inom ett särskilt område (Polit & Beck, 2021). I sökningen skilde sig enstaka ämnesord åt i databaserna, vilket presenteras i sökmatrisen (Se Bilaga 1). Författarna använde sig sedan av booleska operatorerna "AND" och "OR" för att kombinera ihop synonymord och sökblock. Att använda sig av booleska operatörer bidrar till möjligheten att bygga kombinationer av ord med syfte att specificera sökningen (Bettany-Saltikov & McSherry, 2016). Författarna till underliggande litteraturöversikt använde också trunkering och citattecken i sin sökning. Polit och Beck (2021) beskriver att trunkering (*) används för att finna variationer av ett specifikt ord och således expandera sökningen. Vidare förklaras funktionen av citattecken ("..") till att begränsa sökningen till en viss ordföljd.

Inledningsvis gjorde författarna en sökning i tre utvalda databaser utifrån tre sökblock. Den sökningen gav ca 50 artiklar per databas vilket visade sig under bearbetningen av artiklarna inte vara tillräckligt med relevanta artiklar till denna litteraturöversikt. Författarna tog därefter hjälp av en bibliotekarie för att strukturera upp sökningen. Utifrån det mötet bestämde författarna att under sökblock *Exposure* i PEO lägga till ett block med inriktning på *stöd*. Det resulterade slutligen i fyra sökblock med tolv stycken synonymord för att få ett mer specifikt fokus mot syftet (Se Tabell 3). Den slutgiltiga sökningen påbörjades i februari år 2023 i databaserna: CINAHL Complete, PubMed och Nursing & Allied Health Premium (Se Bilaga 1). Dessa databaser valdes relaterat till att Forsberg och Wengström (2016) redogör för deras upptagningsområde kring omvårdnad.

Tabell 3: Sökblock utifrån PEO.

BLOCK 1 Population <i>Förstfödelskor</i>	BLOCK 2 & 3 Exposure <i>Amningsstöd</i>		BLOCK 4 Outcome <i>Erfarenheter</i>
“First-time mother*” Primipar*	Breast Feeding Breastfeed*	Support* Educat* Counseling Breast Feeding Promotion / Promotion*	Experience* Attitude* Perception* Perspective*

Att använda sig av primärkällor anses väsentligt i arbetet med en litteraturöversikt (Bettany-Saltikov & McSherry, 2016; Polit & Beck, 2021). Fortsättningsvis förklarar Bettany-Saltikov och McSherry (2016) att processen ska ske systematiskt, utgå från urvalskriterierna och dokumenteras väl. Under hela arbetsprocessen med datainsamlingen arbetade författarna till underliggande litteraturöversikt enskilt, jämförde resultat och vid eventuella oklarheter diskuterade mellan varandra. Processen började med att författarna läste alla artiklarnas titlar och beslutade ifall de ansågs överensstämma med urvalskriterierna för vidare läsning av abstrakt. Samma process upprepades med abstraktet för att slutligen avgöra om artikeln uppfyllde kraven att läsas i sin helhet. Artiklar med oklarheter i titel och abstrakt gick automatiskt vidare till nästa process av granskning för att inte aktivt utesluta artiklar som kunde varit relevanta. Under datainsamlingen exkluderades däremot de artiklar som saknade abstrakt eller åtkomst av full text som inte heller återfanns på andra internetsidor. Ena författaren hade tillgång till ett annat universitetsbiblioteks system, där några av artiklarna kunde hämtas. Författarna diskuterade samtliga artiklar som motsvarade inklusionskriterierna och tog ett gemensamt beslut i inkluderandet till resultatet. Under processen att ta fram artiklar påträffades ett flertal dubletter mellan databaserna. I sökmatriken presenteras artiklarna i varje databas enskilt utan hänsyn ifall de varit dubletter till annan databas. I flödesschemat (Se Figur 1) tydliggörs processen för datainsamlingen samt dubletter. Utifrån de inkluderade artiklarna återfanns tre stycken unika, resterande tolv återfanns i två databaser. De 15 inkluderade artiklarna till litteraturöversiktens resultat presenteras i artikelmatrisen (Se Bilaga 2).

Figur 1. Flödesschema av processen för datainsamling

Kvalitetsgranskning

Bettany-Saltikov och McSherry (2016) rekommenderar att de utvalda artiklarnas kvalitet bör bedömas för att upptäcka om de innehåller metodologiska brister. Kvalitetsgranskning till underliggande litteraturoversikt utfördes med en granskningsmall för kvalitativ metodik av Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU, 2022a) med tillhörande vägledning av tillvägagångssätt (SBU, 2022b). Innan påbörjandet av kvalitetsgranskningen undersöktes både granskningsmallen och vägledningen tillsammans av författarna till underliggande litteraturoversikt för att utgå med samma förförståelse och således kunna göra en likvärdig bedömning. En subjektiv bedömning gjordes genom granskning utifrån fem huvudteman för att finna eventuella brister i artiklarna. SBU (2020) menar att det sammanvägda resultatet från alla huvudteman avgör artikelns tillförlitlighet. Författarna inspirerades sedermera att använda sig av graderingsskalan enligt GRADE-CERQual som kompletterande stöd i kvalitetsgranskningen enligt SBU (2020). GRADE-CERQual är ett strukturerat sätt att bedöma tillförlitligheten på kvalitativa originalartiklar utifrån fyra riskområden. Om något område utgör en osäkerhet, identifieras en risk och tillförlitligheten på artikeln sänks. Författarna till underliggande litteraturoversikt granskade och bedömde varje artikel enskilt utifrån de olika delarna ur granskningsmallen och sammanförde resultaten genom jämförelse och diskussion. De flesta artiklarna erhöll måttlig tillförlitlighet medan en enstaka låg tillförlitlighet. Artikeln bedömdes med låg kvalitet relaterat till att den hade brister i analysmetoden angående översättning av språk samt saknade uppgifter kring forskarnas bakgrund. Endast en artikel bedömdes med hög tillförlitlighet. Författarna ansåg att samtliga

15 artiklarnas resultat fortsatt var i linje för underliggande litteraturöversikt och att bristerna inte ansågs påverka i den grad att artiklarna behövde exkluderas.

DATAANALYS

I sammanställandet av de inkluderade artiklarna till resultatet valdes en tematisk analys med utgångspunkt från Thomas och Harden (2008) vilket baseras på en kvalitativ analysmetod. Målet med tematisk analys var att genom meningsmönster utveckla teman ur den tidigare forskningslitteraturen och således svara på underliggande litteraturöversiktens syfte. Enligt artikeln av Thomas och Harden (2008) förklarades den tematiska analysen utifrån en tre-steps princip. De presenterade att principen utgått från att först koda befintlig data, sedan forma koderna till en grund med deskriptiva teman och slutligen konstruera de till analytiska teman.

För att underlätta analysen valde författarna till underliggande litteraturöversikt att översätta delar av engelsk data till svenska. I det första steget markerade författarna inledningsvis enskilt utvalda meningsenheter i färger och markerade text som inte överensstämde med syftet genom att stryka igenom den. Utifrån en jämförelse och diskussion återspeglades ett likasinnat tankesätt kring kodning av meningsbärande enheter och dessa placerades i ett gemensamt elektroniskt dokument för att skapa en överblick av materialet. Thomas och Harden (2008) tydliggjorde att innebörden av meningarna från artiklarnas resultat fångades genom att data kodades induktivt. Genom de identifierande koderna skapade författarna till underliggande litteraturöversikt en bank av fria koder för vidare arbete. I det andra steget identifierade författarna till underliggande litteraturöversikt likheter och skillnader i den kodade data genom att återigen färgkoda för att dela in meningsenheterna i deskriptiva teman. Thomas och Harden (2008) förklarade att det var viktigt att de deskriptiva teman baserades på en beskrivning som hölls nära ursprungsmaterialet. Författarna till underliggande litteraturöversikt valde i enlighet med analysmetoden att själva gruppera de fria koderna till en tabell utifrån den struktur som tydliggjordes och således inte utgå från en hierarkisk ordning. I det tredje steget utvecklades analytiska teman utifrån de deskriptiva teman som hade skapats. Thomas och Harden (2008) menade att ett analytiskt förhållningssätt skulle användas i beskrivandet av deskriptiva teman med utgångspunkt från det nyskapade syftet. Utifrån de deskriptiva temans betydelse fann författarna till underliggande litteraturöversikt en gemensam relation som symboliserade en liknande slutsats och identifierade slutligen fyra analytiska teman till resultatet.

FORSKNINGSETISKA ÖVERVÄGANDEN

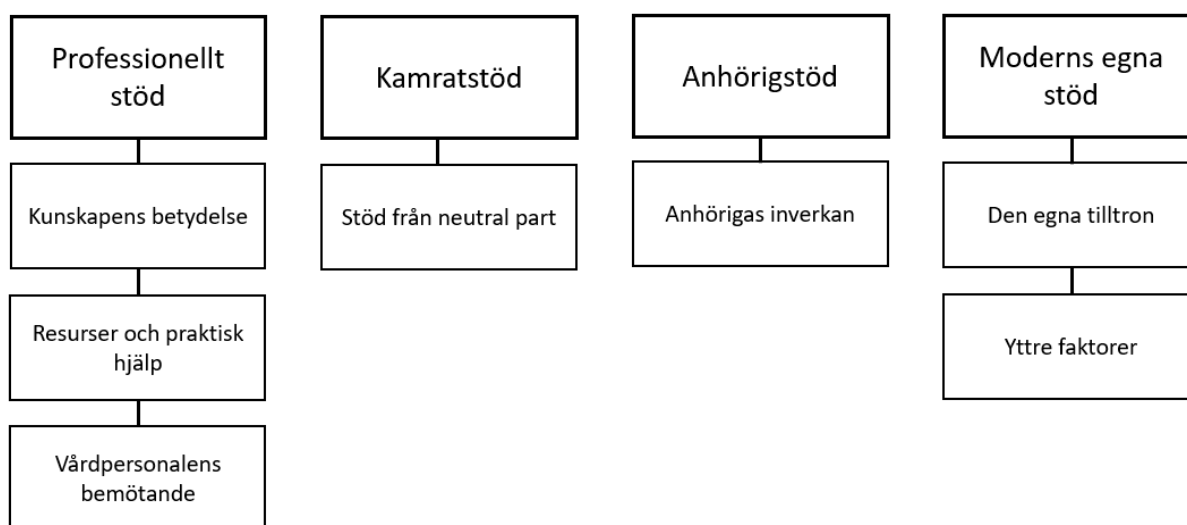
Det åligger forskaren att se till att valt forskningsfält är av hög kvalitet (Vetenskapsrådet, 2017). Författarna till underliggande litteraturöversikt hade gentemot det ansvaret under hela arbetsprocessen en kontinuerlig öppen diskussion och beslutade inledningsvis att ta avstånd från vetenskaplig oredlighet. Innan uppstarten av arbetet inhämtades väsentlig kunskap om tillvägagångssätt och information av betydelse för litteraturöversiktens utformning. Författarna var medvetna och tog hänsyn till innebörden av plagiering. I referenshanteringen valdes att tydligt markera vilka upphovsmännen varit för de olika texterna och även tydliggjort var författarnas egna reflektioner poängterats. Vetenskapsrådet (2017) förklarar vikten av att inte vilseleda, snedvrیدا eller framställa material på ett felaktigt sätt. Författarna till underliggande litteraturöversikt hade ett strukturerat, noggrant och grundligt arbetssätt i bearbetningen av texterna för att inte medvetet eller på grund av okunskap förfälska eller fabricera innehållet. Arbetssättet var systematiskt och författarna valde inte avsiktligt bort text för att manipulera resultatet. Vidare valdes att eftersträva neutralitet i arbetet vilket författarna gjorde genom att reflektera och vara medvetna om den egna förförståelsen, normer, värderingar och principer. Det förelåg däremot en medveten risk för feltolkning hos författarna vilket inte gick att utesluta eftersom rådata inte var på författarnas modersmål och till viss del behövde översättas. Detta kunde ha vilselett författarna gentemot innebörden av data, än om risken ansågs vara liten.

Bettany-Saltikov och McSherry (2016) lyfter att de etiska aspekterna är viktiga att ta i beaktande för de utvalda artiklarna. Underliggande litteraturöversiktens syfte var att beskriva erfarenheter hos människor och författarna ansåg det viktigt att upprätthålla de forskningsetiska principerna för att säkerställa att människorna i de inkluderade artiklarna behandlats med respekt för människovärdet. I Sverige regleras forskningsetik enligt *Lag (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor* vilket innebär att människor inom forskningsprojekt ska få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda. Syftet är att säkerställa deras hälsa, värdighet, självbestämmande och integritet. Vidare framförs bestämmelser på att information angående forskningen ska tillhandahållas deltagaren, att medverkan ska vara frivillig och att ett samtycke ska finnas. De krav som ställs försäkrar att individen prioriteras före förtjänsten av den bedrivna forskningen. Författarna till underliggande litteraturöversikt valde att ta hänsyn till de etiska aspekterna och ansåg det avgörande för inkluderande av artiklar till resultatet. Genom tillämpning av

kvalitetsgranskningen inkluderades endast artiklar som genomgått en etisk granskning eller som kunde påvisa ett etiskt förhållningssätt.

RESULTAT

Syftet med litteraturöversikten var att beskriva förstföderns erfarenheter av amningsstöd. Resultatet presenteras i fyra huvudteman: *Professionellt stöd*, *Kamratstöd*, *Anhörigstöd* och *Moderns egna stöd* med respektive subtema (Se Figur 2).

Figur 2. Presentation av huvud- och subteman.

PROFESSIONELLT STÖD

Resultat i flertal studier visade att erfarenheter av det professionella amningsstödet var av betydelse för förstföderns. Vårdpersonalens inflytande genom förberedande och praktisk kunskap samt bemötande påverkade förstföderns. Vidare framkom att organisatoriska faktorer hade inverkan på möjligheten till amningsstöd.

Kunskapens betydelse

Det var viktigt för förstföderns att erhålla ett tidigt amningsstöd (Hernández-Martínez m.fl., 2022; Hinsliff-Smith m.fl., 2014; James m.fl., 2020; Theodorah & Mc'Deline, 2021).

Förberedande kunskap om amning förklarades av förstföderns komma genom information från sakkunniga personer inom området (Choo m.fl., 2016; Hinsliff-Smith m.fl., 2014; Maviso m.fl., 2022; Oosterhoff m.fl., 2014; Theodorah & Mc'Deline, 2021). Mödrarna beskrev olika tillvägagångssätt i inhämtandet av kunskap: dialog med personal (Hinsliff-Smith m.fl., 2014; Maviso m.fl., 2022; Theodorah & Mc'Deline, 2021), praktisk undervisning

(Maviso m.fl., 2022; Oosterhoff m.fl., 2014) och internet (Hinsliff-Smith m.fl., 2014; Oosterhoff m.fl., 2014). Det förekom information om att mödrar upplevde utbildningar om amning mer teoretiskt än praktiskt inriktade (Maviso m.fl., 2022; Oosterhoff m.fl., 2014). Mödrar beskrev att de hade fått kunskap om amningens hälsofördelar (Charlick m.fl., 2019; Hinsliff-Smith m.fl., 2014) och angående rekommendationerna för amning (Oosterhoff m.fl., 2014; Pemo m.fl., 2019). Den förberedande kunskapen var följaktligen ett betydelsefullt amningsstöd (Charlick m.fl., 2019; Choo m.fl., 2016; Hinsliff-Smith m.fl., 2014; Oosterhoff m.fl., 2014; Pemo m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019). Däremot upplevde förstföderskor i inledandet av amningen bristande kunskap trots att de hade erhållit information (Choo m.fl., 2016; Hinsliff-Smith m.fl., 2014; Oosterhoff m.fl., 2014; Pemo m.fl., 2019; Ranch m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019). När kunskapen ur amningsstödet inte blev som förstföderskorna förväntade sig kände de sig oförberedda på de faktiska utmaningarna med amningen (Pemo m.fl., 2019; Ranch m.fl., 2019). Det framkom också att förstföderskor hade upplevt ett uteblivet professionellt stöd (Ranch m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019; Turner m.fl., 2023). Brist på stöd kunde leda till att mödrarna började tvivla på sin förmåga till amningen (James m.fl., 2020; Ranch m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019).

Resurser och praktisk hjälp

Att få stöd i form av vägledning i amning gav en trygghet hos förstföderskor (Hernández-Martinez m.fl., 2022; Hinsliff-Smith m.fl., 2014), där vissa mödrar specificerade sjukhusrutiner som anledning (Hernández-Martinez m.fl., 2022). I motsats påvisades även sjukhusets miljö och rutiner försvåra förstföderskors tillgång till stöd (Hernández-Martinez m.fl., 2022; James m.fl., 2020). Hernández-Martinez m.fl. (2022) menade att det bland annat handlade om brist på personalresurser och kompetens. Även tillgängligheten av professionellt stöd påpekades som en svårighet (James m.fl., 2020; Taylor m.fl., 2019; Turner m.fl., 2023). När stöd gavs på distans beskrevs en utmaning med tillhandahållandet av det praktiska amningsstödet (Turner m.fl., 2023). När kontinuiteten av stöd i motsats upprätthölls från vårdpersonal ökade mödrarnas känsla av tilltro till amningen (James m.fl., 2020; Kronborg m.fl., 2015; Ranch m.fl., 2019; Turner m.fl., 2023).

Praktiskt amningsstöd från vårdpersonal beskrevs av förstföderskor som en viktig del i etablerandet av amning (Hernández-Martinez m.fl., 2022; Hinsliff-Smith m.fl., 2014; Pemo m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019). Även fast förstföderskor erhållit praktiskt stöd fanns känslor av otillräcklig hjälp (Choo m.fl., 2016; Pemo m.fl., 2019; Theodorah & Mc'Deline, 2021).

Positiva erfarenheter återgavs av mödrar genom bekräftelse av visuella amningsobservationer (Hinsliff-Smith m.fl., 2014; Taylor m.fl., 2019), demonstration av praktiskt tillvägagångssätt av amning (Taylor m.fl., 2019; Theodorah & Mc'Deline, 2021) samt demonstration och information av hjälpmedel som stöd vid amning (Hernández-Martinez m.fl., 2022; Ranch m.fl., 2019). Vidare förklarades det hjälpsamt att få bekräftelse genom viktning av spädbarnet (Kronborg m.fl., 2015; Taylor m.fl., 2019) och fysiskt stöd där vårdpersonal hjälpte mödrar att föra barnet till bröstet (Hernández-Martinez m.fl., 2022; James m.fl., 2020). I en studie av James m.fl. (2020) uppgav förstföderskor att det sistnämnda momentet kunde upplevas identitetskränkande. Andra erfarenheter förstföderskor beskrev var att majoriteten hade en positiv erfarenhet av att bli remitterad vidare vid amningsproblem, även om vissa mödrar upplevde att de remitterades istället för att få hjälp (Ranch m.fl., 2019). Ytterligare en brist att inte få hjälp med det faktiska problemet beskrevs när vårdpersonal hade ett tidigt fokus på modersmjölksersättning som komplement (Choo m.fl., 2016; Hernández-Martinez m.fl., 2022; Kronborg m.fl., 2015; Pemo m.fl., 2019; Ranch m.fl., 2019). Mödrar berättade också om händelser där modersmjölksersättning gavs utan samtycke och där fäder hade blivit påtvingade (Hernández-Martinez m.fl., 2022).

Vårdpersonalens bemötande

Förstföderskor beskrev att personalens förhållningssätt i bemötandet var grundläggande i amningsstödet (Hernández-Martinez m.fl., 2022; Hinsliff-Smith m.fl., 2014; James m.fl., 2020; Kronborg m.fl., 2015). Det visade sig att förstföderskor var extra sårbara för negativa kommentarer (Hinsliff-Smith m.fl., 2014) och att inte bli hörd ansågs negativt (James m.fl., 2020; Kronborg m.fl., 2015; Taylor m.fl., 2019). Mödrar som fått negativa kommentarer (Pemo m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019) och subtila förslag (Kronborg m.fl., 2015) från vårdpersonal beskrev att det kunde skapa en latent osäkerhet. Istället förklarades att bekräftelse i amningsstödet stärkte mödrarna att fortsätta amma (Choo m.fl., 2016; James m.fl., 2020; Ranch m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019; Turner m.fl., 2023). Förstföderskor uppskattade när kontakten baserades på ett individualiserat tillvägagångssätt (Kronborg m.fl., 2015; Ranch m.fl., 2019). Det rapporterades att vårdpersonalens fokus under amningsstödet inte alltid överensstämde med mödrarnas förväntan (Hernández-Martinez m.fl., 2022; Hinsliff-Smith m.fl., 2014; Kronborg m.fl., 2015; Ranch m.fl., 2019) och att motstridiga råd kunde påverka deras tillit till det professionella stödet (Hernández-Martinez m.fl., 2022; Kronborg m.fl., 2015; Ranch m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019). Vid uteblivet stöd ansåg vissa mödrar att det kunde härledas till ointresse hos personal (Hernández-Martinez m.fl., 2022;

Hinsliff-Smith m.fl., 2014; Ranch m.fl., 2019). Mödrar beskrev också en känsla av att bli dömd i mötet med vårdpersonal vilket kunde hindra dem från att be om hjälp (Maviso m.fl., 2022; McLardie-Hore m.fl., 2022; Ranch m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019). Att ha en god relation till vårdpersonal var betydelsefullt för amningsdurationen (Ranch m.fl., 2019). Detta härleddes till ett icke-dömande klimat (Taylor m.fl., 2019), uppmuntran (James m.fl., 2020) och motivation (James m.fl., 2020; Theodorah & Mc'Deline, 2021).

KAMRATSTÖD

Resultatet visade att förstföderskor upplevde att kamratstöd hade varit hjälpsamt för amningen. Kamratstöd inkluderade vägledning och bekräftelse i amning av en neutral part från olika sammanhang.

Stöd från neutral part

Förstföderskor vände sig till neutrala parter för råd och stöd gällande funderingar kring amning (Charlick m.fl., 2019; Choo m.fl., 2016; James m.fl., 2020; Maviso m.fl., 2022; McLardie-Hore m.fl., 2022; Theodorah & Mc'Deline, 2021; Turner m.fl., 2023). Kamratstöd fann de via olika typer av onlineforum (Choo m.fl., 2016; James m.fl., 2020; Ranch m.fl., 2019; Turner m.fl., 2023), frivillig strukturerad telefonsupport (McLardie-Hore m.fl., 2022), föräldragrupper (Charlick m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019; Turner m.fl., 2023) och genom observation av andra mödrar (Maviso m.fl., 2022; Theodorah & Mc'Deline, 2021). I kamratstödet fann mödrarna andra i liknande sammanhang eller personer som kunde sätta sig in i deras situation vilket fick dem att känna sig mindre ensamma (James m.fl., 2021). Mödrar beskrev att kamratstöd hade fokus på bekräftande (Charlick m.fl., 2019; James m.fl., 2020; McLardie-Hore m.fl., 2022). Via bekräftelse från en öppen och uppriktig kommunikation stärktes mödrarnas självförtroende och minskade osäkerheten vilket resulterade i ett beslut att fortsätta amma (McLardie-Hore m.fl., 2022). Vidare beskrevs det neutrala stödet utan den personliga relationen villkorslös, icke-dömande och empatisk. Ytterligare en avgörande fördel var tillgängligheten (McLardie-Hore m.fl., 2022; Turner m.fl., 2023). Kamratstöd via onlineforum påtalades särskilt positivt genom möjligheten till kontakt med andra dygnet runt (Turner m.fl., 2023) och där mödrarna kunde finna en betydelsefull uppmuntran och tillgång till socialt stöd (Choo m.fl., 2016; James m.fl., 2020; Ranch m.fl., 2019; Theodorah & Mc'Deline, 2021). Däremot beskrevs känslomässiga svårigheter att formulera sig i text när de sökte stöd digitalt (Turner m.fl., 2023). Om observation av mödrar utifrån inte var i enlighet

med rekommendationen för enbart amning i sex månader kunde förstföderns amningsbeslut påverkas negativt (Pemo m.fl., 2019). I de fall mödrar inte heller fick möjlighet att delta i föräldragrupper uttrycktes en förlust av chans till social tillvaro (Turner m.fl., 2023).

ANHÖRIGSTÖD

Resultatet visade att en viktig komponent i amningsstöd hos förstföderns kom från det närmaste sociala nätverket. Förstföderns ansåg att anhörigas inverkan kunde påverka deras amningsbeslut.

Anhörigas inverkan

Ett viktigt amningsstöd beskrevs enligt förstföderns komma från ens partner (Choo m.fl., 2016; Hernández-Martinez m.fl., 2022; James m.fl., 2020; Lundquist m.fl., 2022). Vidare ansågs även familjemedlemmars stöd vara betydelsefullt för upprätthållandet av amning (Choo m.fl., 2016; James m.fl., 2020; Lundquist m.fl., 2022; Pemo m.fl., 2019; Theodorah & Mc'Deline, 2021). Ett gott stöd från partnern grundade sig i ett närvarande och engagerat förhållningssätt med en god och öppen kommunikation (Lundquist m.fl., 2022). Genom bekräftelse från ens partner påtalade mödrar att de blivit stärkta (Charlick m.fl., 2019; Choo m.fl., 2016; James m.fl., 2020; Lundquist m.fl., 2022). Däremot förklarades att faders försök till stöd i amningen inte alltid upplevdes stöttande eller användbara (Charlick m.fl., 2019; Lundquist m.fl., 2022). Förstföderns förklarade det delade ansvaret med anhöriga som en nyckelfaktor för fortsatt amning (James m.fl., 2020; Lundquist m.fl., 2022; Turner m.fl., 2023) vilket i många fall resulterade i att modern kunde lägga mer fokus på amningen (James m.fl., 2020; Lundquist m.fl., 2022). Mödrar uttalade sig positivt om när partnern tog ökat ansvar för hushållssysslor och för barnets omsorg utöver amning (Lundquist m.fl., 2022). Ytterligare beskrevs det positivt om hjälp med praktiska uppgifter (James m.fl., 2020; Lundquist m.fl., 2022), påminnelser för upprätthållandet av amningen (Choo m.fl., 2016; Lundquist m.fl., 2022) samt tillgång till extra stöd när partnern hade möjlighet till att arbeta hemifrån (Turner m.fl., 2023). Om tillgången på stöd däremot begränsades framkom känslor av osäkerhet (Choo m.fl., 2016; Lundquist m.fl., 2022). Vidare framfördes känslor av rädsla att bli dömd av anhöriga när mödrarna ställde frågor (Maviso m.fl., 2022; Pemo m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019). I de fall råd från anhöriga beskrevs påtvingade uppgavs ångslan för amningen (McLardie-Hore m.fl., 2022; Turner m.fl., 2023). Andra försvårande omständigheter i amningsstödet var enligt förstföderns när de fick motstridiga råd från

anhöriga som gick emot vårdpersonalens rekommendationer (James m.fl., 2020; Maviso m.fl., 2022; Theodora & Mc'Deline, 2021) samt när förslag om modersmjölksersättning erbjöds från anhöriga (Charlick m.fl., 2019; Theodora & Mc'Deline, 2021). Förstföderskor påtalade dessutom bristande stöd när anhöriga hade givit annan föda utan samtycke (Maviso m.fl., 2022; Pemo m.fl., 2019) eller när mödrarna själva blev påtvingade (Maviso m.fl., 2022; McLardie-Hore m.fl., 2022).

MODERNS EGNA STÖD

Resultatet visade att förstföderskors tilltro och beslutsamhet hade inverkan för det egna stödet i amningen. Det egna stödet påverkades även av yttre faktorer såsom samhället, arbetet och allmänna åsikter om amning.

Den egna tilltron

Förstföderskors egna tilltro och beslutsamhet att lyckas amma bidrog till att de bibehöll förmågan att stå fast vid sina intentioner (Charlick m.fl., 2019; James m.fl., 2020; Kronborg m.fl., 2015; Taylor m.fl., 2019). Den nya identiteten att vara moder beskrevs påverka tilltron till amningen (Charlick m.fl., 2019; Lundquist m.fl., 2022; Pemo m.fl., 2019).

Beslutsamheten att själv få bestämma över att använda sin kropp för att amma kunde stärka moderns självkänsla (Lundquist m.fl., 2022). Ytterligare beskrevs en inre osäkerhet att amma relaterat till att man inte tidigare hade erfarenhet (Ranch m.fl., 2019; Taylor m.fl., 2019). När förstföderskorna var pålästa och förberedda kände de en ökad trygghet (Hinsliff-Smith m.fl., 2014; Oosterhoff m.fl., 2014; Taylor m.fl., 2019), däremot kunde information om utmaningar skapa en osäkerhet (Oosterhoff m.fl., 2014). Om mödrarnas förväntningar inte blev likt deras förhoppningar fanns en risk att de dömde sig själva (Charlick m.fl., 2019; Hinsliff-Smith m.fl., 2014).

Yttre faktorer

Förstföderskor beskrev att allmänhetens åsikter kring val av matningsmetod påverkade deras amningsbeslut (Charlick m.fl., 2019; Kronborg m.fl., 2015). Stöd i form av olika råd från allmänheten kunde resultera i förvirring och osäkerhet (Choo m.fl., 2016). Mödrarna kunde känna att amningen var en skyldighet och något som förväntades av dem (Pemo m.fl., 2019; Hinsliff-Smith m.fl., 2014). Vidare visades att olika sociokulturella aspekter påverkade mödrarna (Theodora & Mc'Deline, 2021). Flera studier konstaterade även att osäkerheten påverkades av offentlig amning (Charlick m.fl., 2019; Choo m.fl., 2016; Hernández-Martinez

m.fl., 2022; Hinsliff-Smith m.fl., 2014; James m.fl., 2020). Det yttrade sig genom negativa kommentarer och agerande av allmänheten som förstföderskorna noterade (Choo m.fl., 2016; Hernández-Martinez m.fl., 2022). Mödrar upplevde att offentlig amning inte ansågs accepterat (Charlick m.fl., 2019; Hernández-Martinez m.fl., 2022). En enstaka moder övervägde att ge modersmjölksersättning på grund av detta (Hinsliff-Smith m.fl., 2014). I motsats till det negativa kring offentliga amning beskrev Charlick m.fl. (2019) att mödrar kunde stärkas i sin tilltro när andra såg dem amma. En annan yttre påverkande faktor från förstföderskors erfarenhet av amningsstöd var deras möjlighet till föräldraledighet (Choo m.fl., 2016; Maviso m.fl., 2022; Oosterhoff m.fl., 2014; Pemo m.fl., 2019). Längden på föräldraledighet och val av barnomsorg visade sig påverka amningsbeslutet (Choo m.fl., 2016; Maviso m.fl., 2022; Oosterhoff m.fl., 2014; Pemo m.fl., 2019). Trots beskrivna möjligheter att fortsätta upprätthålla amning från arbetsplatsen framkom hinder genom attityder mot amning från kollegor (Choo m.fl., 2016; Oosterhoff m.fl., 2014).

DISKUSSION

METODDISKUSSION

Polit och Beck (2021) förklarar att en ökad trovärdighet kan baseras på ramverket enligt Lincoln och Gubas kvalitetskriterier inom kvalitativ forskning. Kriterierna som presenteras är; *tillförlitlighet, överförbarhet, pålitlighet och bekräftbarhet*, vilka diskuteras i den kommande metoddiskussionen.

Design och urvalskriterier

Polit och Beck (2021) anser att ett av de viktigaste besluten en forskare tar är att välja lämplig forskningsdesign som passar till vald forskningsfråga. Med hänsyn till högskolans instruktioner och rekommendationer samt med tanke på tidsbegränsningen av utförandet, föll valet på litteraturöversikt naturligt. Om en litteraturöversikt inte hade valts hade författarna valt att göra en intervjustudie eftersom det passar sig bra för ändamålet att beskriva förstföderskors erfarenhet.

Användandet av urvalskriterier kan enligt Bettany-Saltikov och McSherry (2016) stärka tillförlitligheten. Författarna till underliggande litteraturöversikt beslutade således att utgå från urvalskriterier och med tanke på att författarna var två ansågs det även säkra samstämmighet i arbetet. Ytterligare beslutade författarna att begränsa sökningen till artiklar som genomgått

peer-review, i den mån det var möjligt, för att kvaliteten således förväntas höjas enligt Polit och Beck (2021). Bettany-Saltikov och McSherry (2016) menar också att det kan öka överförbarheten. Vidare framhåller författarna till underliggande litteraturöversikt att det var en styrka att begränsa årsintervallet för att nå den senaste evidensen. Samtidigt erkänns att denna begränsning var en svaghet med risk att relevanta artiklar kan ha uteslutits.

Datainsamling

Flera databaser användes i sökningen av artiklar och flertal artiklar bearbetades under processens gång. Detta anser författarna till underliggande litteraturöversikt var en styrka eftersom ett större antal genomgick en noggrann granskning för att inte medvetet utesluta någon artikel. Detta i enlighet med Bettany-Saltikov och McSherrys (2016) beskrivning om att ett tillvägagångssätt med en omfattande strukturerad sökning undviker risk för bias och att trovärdigheten kan kopplas till det grundligt utfört arbetet. Under datainsamlingen ställdes författarna till underliggande litteraturöversikt inför utmaningar med sökord och sökblock för att identifiera artiklar där förstföderskors erfarenheter gick att urskilja från exempelvis flerföderskors. Vidare upplevdes svårigheter att finna artiklar med fokus på amningsstöd istället för upplevelser av amning. Detta föranledde att en bibliotekarie från högskolans bibliotek togs till hjälp, vilket anses som en styrka i arbetet att optimera sökningen. Bibliotekarier besitter den nyaste kunskapen kring sökstrategier som är värdefull för att hitta relevant forskning (Polit & Beck, 2021). Att någon sakkunnig kontrollerar sökstrategin kan göra översikten mer tillförlitlig (SBU, 2020). Författarna till underliggande litteraturöversikt hade även möjlighet att diskutera arbetet med kurskamrater och handledare, vilket bedöms öka kvaliteten. Artiklar som inte fanns tillgängliga i de databaser författarna hade tillgång till eller krävde betalning exkluderades. Vidare valdes relaterat till tidsbegränsning för inlämning av litteraturöversikten att inte heller lägga fokus på grå litteratur. SBU (2020) menar att grå litteratur samtidigt kan försvåra den systematiska processen och återskapandet av sökningen. Att exkludera de artiklar som inte kunde hämtas, krävde betalning och grå litteratur anser författarna kan sänka trovärdigheten och pålitligheten för underliggande litteraturöversikt. Detta eftersom de uteslutna artiklarna skulle kunnat återspegla ett annat innehåll än de inkluderade, om än möjligheten anses liten. Författarna valde att så långt det var möjligt att eftersträva det Bettany-Saltikov och McSherry (2016) menar med att försöka identifiera all forskning med noggrann sökning av data eftersom det ökar trovärdigheten.

I den slutgiltiga sökningen återfanns flertal dubletter, vilket författarna anser är en styrka eftersom det kan påvisa att sökord och sökstrategin varit lämplig och systematisk för ändamålet. Vidare har hela arbetet dokumenterats och presenterats i text och matriser. Detta arbetssätt förklarar öka trovärdigheten (Polit & Beck, 2021). Även pålitligheten stärks om sökningen kan återskapas av utomstående (Bettany-Saltikov & McSherry, 2016). Författarna till underliggande litteraturöversikt gjorde försök att återskapa arbetet med hjälp av utomstående och åstadkom ett likvärdigt sökresultat. Återskapandet försvårades däremot i april med tanke på att årsintervallet utgick från år 2023 och att fler studier tillkommit sedan underliggande sökning gjordes i februari. Vidare under arbetsprocessen kvalitetsgranskades samtliga artiklar för att minska risk att inkludera artiklar med brister. Bettany-Saltikov och McSherry (2016) menar att äkthet och tillförlitlighet stärks när artiklarna är av god kvalitet. Författarna till underliggande litteraturöversikt utgick från SBU:s granskningsmall som var enligt högskolans rekommendationer. Författarna ansåg att denna granskningsmall, som främst utgick från läsarens subjektiva bedömning utan numeriska förhållningsmönster, försvårade helhetsbedömning något. Därför tog författarna hjälp av graderingsskalan enligt GRADE-CERQual för att underlätta arbetet. De brister författarna fann i de inkluderade resultatartiklarna var främst angående information om varje enskild författare, deras förförståelse och deras relation till deltagarna. Författarna valde ändå att inkludera dessa relaterat till att Polit och Beck (2021) förklarar att det är viktigt att se till artikelns helhet vad gäller studiedesign då det kan saknas relevant information i tidskriftsartiklar på grund av att det kan föreligga en begränsning i antal ord för publiceringen.

Analys

Det är viktigt att under en analys se till att innebörden av ursprungsmaterialet bibehålls för att säkerställa arbetets bekräftbarhet enligt Polit och Beck (2021). Utifrån detta har författarna till underliggande litteraturöversikt genom arbetet valt att hantera materialet med försiktighet. Arbetet med litteraturöversikten skedde uteslutande på distans i ett elektroniskt dokument. Med utgångspunkt av det och att författarna inte tidigare hade en relation samt hade olika arbetssätt, har det under hela arbetsprocessen varit viktigt med en dialog baserad på tydlig diskussion och ömsesidig förståelse. Att arbeta i par om två var dock inte problemfritt. När oenighet uppkom kunde författarna sinsemellan lyfta frågor och funderingar utan att känna sig begränsade. För att ytterligare minska risken att data riskerade att hamna för långt ifrån det ursprungliga materialet och göra egna tolkningar bearbetades allt material först enskilt för att sedan jämföras med varandra. Arbeta i par anses således stärka arbetet med tanke på

möjligheten att bekräfta och vägleda varandra i arbetsprocessen. Polit och Beck (2021) lyfter att ett samförstånd mellan författarna är viktigt och menar att tillförlitligheten stärks genom att analysprocessen utförs av fler än en person. Bettany-Saltikov och McSherry (2016) hävdar att det också kan leda till minskad risk för bias. Avseende aspekten att minska risken av missförstånd med översättning av ursprungsdata gjordes bearbetningar i översättningen noggrant och vid oklarheter diskuterades innebörden mellan författarna. Det sänker dock ändå tillförlitligheten och kunde av författarna inte undvikas. Däremot utnyttjades översättningen också som ett medel att verifiera att materialet uppfattades korrekt, vilket också skulle kunna stärka tillförlitligheten.

Bettany-Saltikov och McSherry (2016) förklarar att ursprungskvaliteten på använda artiklar i resultatet avgör kvaliteten och slutsatsen för arbetet. Underliggande litteraturöversikt vetenskapliga karaktär grundar sig i presentationen av endast förstfödernas perspektiv, vilket ökar överförbarheten på förstfödernas generellt enligt författarna. De flesta artiklarna genomfördes via intervjuer, däremot har fåtal artiklar speglats ur videoinspelningar, dagboksanteckningar eller genom komplement med fältanteckning under intervju. Detta skulle enligt författarna till underliggande litteraturöversikt kunna skilja sig i deltagarnas möjligheter att uttrycka sig och påverka materialets innehåll. Vidare anser författarna att överförbarheten av underliggande litteraturöversikt kan påverkas av att artiklarna hade en bred geografisk spridning och således även förutsättningarna för strukturella omgivningsfaktorer i landet. SBU (2020) menar att det är viktigt att ha omgivningsfaktorer i beaktande under analysprocessen då detta kan forma resultatets karaktär.

RESULTATDISKUSSION

Syftet med underliggande litteraturöversikt var att beskriva förstfödernas erfarenhet av amningsstöd och ur resultatet diskuteras centrala fynd. Resultatet visade att förstfödernas som upplevde ett avvikande stöd kunde börja tvivla på amningen och att offentlig amning var en del i de utmaningarna som påtalades. Förstfödernas beskrev även att de var i behov av fortsatt stöd i processen och när stöd hade erhållits stärktes självförtroendet för amning.

Osäkerhet hos förstfödernas

Resultatet visade att förstfödernas beslutsamhet och tilltro hade inverkan på hur beslut togs avseende amning. Författarna anser dock att resultatet genomlyser en bakomliggande osäkerhet på deras förmåga. Wong m.fl. (2021) bekräftar att förstfödernas ofta kände oro,

rädsla och förvirring i den nya rollen som nybliven moder. Det förstärks även av Feenstra m.fl. (2018) som menade att mödrar upplevde ökad osäkerhet i den nya situationen och att lägre tilltro till sin egna förmåga förknippades med högre andel problem med amningen. Osäkerheten i litteraturöversiktens resultat uppstod från brister i stöd samt i kombination med moderns självkänsla. Hauck m.fl. (2016) förklarade att mödrars personliga egenskaper med bland annat beslutsamheten kunde vara en avgörande variabel för framgångsrik och framtida amning. Detta förstärktes av Bäckström m.fl. (2010) som menade att bekräftelse från vårdpersonal kunde stärka självförtroendet och att inte erhålla stöd bidra till en osäkerhet. Vidare tydliggjordes även det faktum att förstföderskor utan tidigare erfarenhet var i behov av ett särskilt stöd än de som tidigare ammat. Fägerskiöld m.fl. (2003) menar att mödrar som besökte BVC främst var i behov av bekräftelse och uppmuntran. Mödrar uppgav att de uppskattade det riktade stödet som erbjöds från BVC relaterat till att personal hade kompetens inom området (Fägerskiöld m.fl., 2003; Magnusson m.fl., 2012). I arbetet som distriktssköterska på BVC anser författarna till underliggande litteraturöversikt att det är viktigt att bygga en god relation, speciellt när det gäller att ge amningsstöd. Detta eftersom resultatet intygade att förstföderskor hade en osäkerhet och uppskattade ett icke-dömande stöd. Det styrks av Blixt m.fl. (2019) som menade att det var viktigt att det professionella förhållningssättet vid amningsstöd utgick från att vara respektfull och icke-dömande. Författarna till underliggande litteraturöversikt resonerar i enlighet med Swerts m.fl. (2019) som visade att etablerandet av en relation med vårdpersonal var enklare när kontakten var kontinuerlig, såsom med en primärvårdssköterska, jämfört med situationer på sjukhus där patienten kunde möta olika vårdare. En kontinuerlig kontakt kunde vidare leda till en fördel i amningsstödet. Ytterligare möjliggjordes det för de mödrar som inte aktivt sökte stöd trots att de hade problem att kunna fångas upp genom den kontinuerliga kontakten (Blixt m.fl., 2019). Resultatet från underliggande litteraturöversikt visade att förstföderskors tilltro till amning stärktes av ett kontinuerligt professionellt stöd. I enlighet med det anser författarna till underliggande litteraturöversikt att den kontinuitet BVC kan erbjuda är till fördel för att etablera tillitsfulla relationer och stärka mödrarna. Däremot framhöll Swerts m.fl. (2019) att vårdpersonal ansåg att det fanns en risk för att en mer vänskaplig relation utvecklades när stödet blev intensivt och personligt som under det kontinuerliga amningsstödet. Utifrån det anser författarna till underliggande litteraturöversikt att det ytterligare finns en risk att i en sådan situation agera mer sympatiskt istället för empatiskt. Det är på så sätt viktigt att i ett professionellt sammanhang hålla distans gentemot vad som är privat och personligt, för att

kunna hålla den andres upplevelse skild från sin egen. Däremot är det viktigt att ha förmåga att kunna sätta sig in i den andres situation för att kunna vägleda och ge adekvat stöd.

Problematik kring offentlig amning

I resultatet framkom oro kring offentlig amning och att åsikter från allmänheten kunde påverka förstföderna i sitt beslut att amma. I en sammanställning av Grant m.fl. (2021) påvisades variationer angående offentlig amning baserad på geografisk bosättning. Vidare beskrevs en påverkan av faciliteter och barriärer gällande rättssystem, strukturella ojämlikheter, social acceptans, kunskap, attityder och moderns tilltro. Flera studier poängterade även sexualiseringen av den kvinnliga kroppen som en påverkande faktor att inte amma offentligt (Cato m.fl. 2020; Grant m.fl., 2021; Sheehan m.fl., 2019). I underliggande resultat för litteraturöversikten upplevde mödrar att allmänhetens syn på offentlig amning inte var accepterad, vilket beskrevs genom negativa ågeranden och kommentarer. Offentlig amning enligt Sheehan m.fl. (2019) var, oberoende könsidentitet, accepterat ändå tyckte vissa att amning var en privat angelägenhet som inte borde utföras inför andra män. Kvinnorna i studien framförde trots antydning av allmänhetens acceptans att de var tvungna att vara diskreta, hänsynsfulla och välja plats med omsorg, där exempelvis buss, butik och restaurang inte upplevdes accepterat (Sheehan m.fl., 2019). Författarna tolkar resultatet från underliggande litteraturöversikt att mödrar upplevde ett bristande stöd från samhället kring offentlig amning utifrån den beskrivna synen från allmänheten och dess påverkan på mördarna. Detta skulle kunna understryka det faktum att kunskap om amning borde förbättras hos allmänheten. Att förändra en samhällsyn och samhällsstruktur är inte rimligt utifrån distriktssköterskans arbetsområde utan bör baseras på att erbjuda stöd, rådgivning och vägledning för att stärka modern. McFadden m.fl. (2017) beskrev att mödrar som tillhandahöll stöd från allmänheten och professionella aktörer kunde få positiv inverkan på amningsresultatet och minska upphörandet av amning.

Stöd för fortsatt amning

Resultatet visade att bemötande i det professionella stödet och den förberedande kunskapen var av stor vikt. Ett tidigt professionellt amningsstöd bekräftades av Hauck m.fl. (2016) var avgörande för framgångsrik amning vilket även återfinns i litteraturöversiktens resultat. Om mödrar upplevde utmaningar och tvivel kring amning samtidigt som ett bristande professionellt stöd kunde det leda till ett tidigt amningsavslut (Wong m.fl., 2021). Resultatet till underliggande litteraturöversikt visade att förstfödernas beslut och upprätthållande av

amning påverkades av flera faktorer. Det framkom att bristande professionellt stöd försvårade amningen samt påverkade mödrarnas tilltro. Vidare framkom att mödrar kunde erhålla motstridiga råd när anhöriga sa emot professionella samt när professionella aktörer gav olika råd. Blixt m.fl. (2019) bekräftar detta påstående genom att mödrar kände misstro och uppgav lägre tillit när de fått motstridiga råd från professionella eller råd som inte stämde överens med riktlinjer. Detta påtalade även BVC-sköterskor vilka menade att riktlinjer fanns men inte efterlevdes vilket föranledde att mödrarna blev förvirrade när de gavs motstridiga råd (Grenholm m.fl., 2016). Feenestra m.fl. (2018) beskrev att mödrar upplevde att varje enskild vårdpersonal hade egna åsikter som kunde påverka den levererade informationen. Liknande påtalade även Bäckström m.fl. (2010) att stödet påverkades av vårdpersonalens olika synsätt och hur de i sin tur hade tolkat mödrarna. Vidare tydliggjordes att samsyn inom vården kring attityder samt praktiska metoder var viktigt för ett leverera ett bra amningsstöd. Ytterligare visade Grenholm m.fl. (2016) att sköterskor ansåg att samverkan mellan instanser inte var enhetliga och påpekade att en gemensam amningspolicy var viktigt. I undantagsfall poängterades dock att amningsstöd utifrån omständigheter för mödrar kunde kräva olika råd. Blixt m.fl. (2019) menade att det bör ske en aktsamhet med generella råd som följaktligen kunde sätta press på mödrarna. Underliggande litteraturöversiktens resultat visade att förstföderskor uppfattade stödet olika och att behovet varierande. Det är vårdpersonalen som ansvarar för att leverera evidensbaserad information och utgå från ett personcentrerat förhållningssätt (SSF, 2019). Blixt m.fl. (2019) förklarade att mödrar önskade att vårdpersonal skulle leverera möjliga alternativ innan de insisterade på hur modern skulle göra med vårdpersonalens riktade råd. Det gav mödrarna möjlighet att själva styra amningsstödet inriktning mot sina egna känslor och önskningsar och fatta det avgörande beslutet. Författarna anser relaterat till föreliggande information att det är komplext att ge adekvat amningsstöd eftersom det professionella stödet behöver vara enhetligt mellan instanser, följa riktlinjer och samtidigt anpassas efter individens unika situation samt värna om mödrarnas egna autonomi. samt värna om mödrarnas egna autonomi. Fahlquist (2016) påvisade att mödrar som inte kunde eller inte ville amma upplevde skuld då enbart bröstmjölken främjades och omgivande faktorer ansåg att mödrar bör amma. Mödrar beskrev oro för hur andra skulle döma och bemöta dem samt hur spädbarns hälsa skulle påverkas om amningen uteblev. En moder beskrev att vårdpersonal enbart hade fokus på barnet och amningen, inte på hennes försämrade välmående. Modern beskrev därefter att anknytningen till barnet blev försämrad relaterat till den fortsatta amningen. Författarna till underliggande litteraturöversikt anser att för bästa förutsättningar för barnets välbefinnande är moderns hälsa även av betydelse. Det

kräver en förmåga att kunna se till helheten av varje situation vilket med fördel skulle kunna underlättas med tanke på distriktssköterskans breda kunskap. Likt ICN:s etiska kod (SSF, 2021) bör distriktssköterskan individualisera stödet och tillgodose samtligas hälsa med respekt för den egna autonomi. För att upprätthålla en personcentrerad vård menar Ekman m.fl. (2022) att vårdpersonal bör involvera patienten, respektera önskemål och främja patientens tillgångar. Specifikt ansågs det genuina intresset viktigt för interaktionen. Även Bäckström m.fl. (2010) menade att det professionella amningsstödet borde domineras av uppmuntran och främja positiv framgång samt att det individuella borde sättas i fokus. Detta kan kopplas till förstföderskorna i underliggande litteraturöversiktens resultat som beskrev att de uppskattade det individuella förhållningssättet, uppmuntran och motivation i amningsstödet. Jacobzon m.fl. (2022) påpekade att en positiv och stöttande attityd från vårdpersonal ansågs vara viktigt och hjälpsamt för fortsatt amning. Det går i linje med vad författarna till underliggande litteraturöversikt antyder kring den personcentrerade vården. Det skulle kunna skapa bättre förutsättningar för mödrar att upprätthålla sin egenvård. När mödrarna beskrev positiva erfarenheter av amning och amningsstöd beskrevs ökat intresse av att amma igen (Jacobzon m.fl., 2022). Vidare lyfte Schafer m.fl. (2017) att för varje vecka förstföderskor upprätthöll amning ökade sannolikheten att modern planerade initiering av amning med framtida barn.

KLINISKA IMPLIKATIONER

Genom att belysa ämnet med förstföderskors erfarenheter av amningsstöd var förhoppningen att litteraturöversiktens resultat skulle leda till ökad kunskap och förståelse. Utifrån en medvetenhet av förstföderskors erfarenheter ges vårdpersonal möjlighet att förbättra förutsättningarna att erbjuda ett bättre amningsstöd. Stöd är av betydelse även för anhöriga och för att öka intresse för amning bör även dessa involveras mer i vården och såldes även i amningsstödet. Att se över rutiner och riktlinjer på arbetsplatsen ses också nödvändigt för att optimera och få ett enhetligt amningsstöd. Dessutom är det avgörande att specialistsjuksköterskor besitter adekvat kompetens och engagemang för att stärka modern i amningen, vilket även kräver förutsättningar till kontinuerlig kompetensutveckling. Slutligen påvisade resultatet att bemötandet spelade en betydelsefull roll. Det anses därför motiverat för specialistsjuksköterskor att se över tillvägagångssättet för att stärka relationen i vårdmötet.

FÖRSLAG FORTSATT FORSKNING

Resultatet påvisade en del brister gällande kunskap och resurser kring amning. Författarna till underliggande litteraturöversikt hade sett det intressant att finna kvantitativ forskning för att precisera vilka brister som föranleder problematik i stöd för amning, i syfte att lättare kunna prioritera insatser med förbättring inom vården. Det vore även av värde att lyfta perspektiv från anhöriga och det neutrala stödet avseende amningsstöd då mycket av de funna artiklarna till resultatet mestadels presenterade det professionella stödet. Vidare anser författarna att samarbetet mellan de olika aktörer som arbetar med amningsstöd borde lyftas. Både för att tydliggöra samarbetet samt stärka och effektivisera kunskap, stöd och kontinuitet för mödrar.

SLUTSATS

Utifrån förstföderskors beskrivna erfarenheter visade resultatet att otillräckligt amningsstöd gav konsekvenser för mödrarna och deras amning. När förstföderskor upplevde brister i stödet påverkades deras egna tilltro. Det framkom ett övergripande samförstånd från förstföderskor kring behovet och betydelsen av amningsstöd. Stödet identifierades inte bara från professionella utan även från anhöriga, neutrala parter och från moderns egna stöd. För att tillgodose förstföderskors behov av amningsstöd krävdes insatser och stöd från olika aktörer samt utifrån varierande tillvägagångssätt, där bekräftelse var dominerande.

REFERENSFÖRTECKNING

*artikel inkluderad i resultatet

- Almqvist-Tangen, G., Hedman, J., Nygren, S. U., & Olsson Kristiansson, U. (2019, 19 februari). *Nationell målbeskrivning för sjukskötersketjänstgöring inom BHV*. Rikshandboken: Barnhälsovård för professionen. <https://www.rikshandboken-bhv.se/metoder--riktlinjer/arbets--och-malbeskrivningar---oversikt/nationell-malbeskrivning-for-sjukskotersketjanstgoring-inom-bhv/>
- Anatolitou, F. (2012). Human milk benefits and breastfeeding. *Journal of Pediatric and Neonatal Individualized Medicine*, 1(1), 11–18. <https://doi.org/10.7363/010113>
- Andresen, E. C., Hjelkrem, A. G. R., Bakken, A. K., & Andersen, L. F. (2022). Environmental Impact of Feeding with Infant Formula in Comparison with Breastfeeding. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(11), Artikel 6397. www.doi.org/10.3390/ijerph19116397
- Bedford, R., Piccinini-Vallis, H., & Woolcott, C. (2022). The relationship between skin-to-skin contact and rates of exclusive breastfeeding at four months among a group of mothers in Nova Scotia: a retrospective cohort study. *Canadian journal of public health = Revue canadienne de sante publique*, 113(4), 589–597. <https://doi.org/10.17269/s41997-022-00627-7>
- Bettany-Saltikov, J., & McSherry, R. (2016). *How to do a systematic literature review in nursing: a step-by-step guide*. (2 uppl.). McGraw-Hill Education/Open University Press.
- Blixt, I., Johansson, M., Hildingsson, I., Papoutsi, Z., & Rubertsson, C. (2019). Women's advice to healthcare professionals regarding breastfeeding: "offer sensitive individualized breastfeeding support"- an interview study. *International Breastfeeding Journal*, 14, Artikel 51. <https://doi.org/10.1186/s13006-019-0247-4>
- Bourdillon, K., McCausland, T., & Jones, S. (2020). Latch-related nipple pain in breastfeeding women: the impact on breastfeeding outcomes. *British Journal of Midwifery*, 28(7), 406–414. <https://doi.org/10.12968/bjom.2020.28.7.406>
- Bylund, N. (2002). *Att amma*. Bonnier.
- Bäckström, C. A., Hertfelt Wahn, E. I., & Ekström, A. C. (2010). Two sides of breastfeeding support: experiences of women and midwives. *International breastfeeding journal*, 5, Artikel 20. <https://doi.org/10.1186/1746-4358-5-20>
- Cambonie, G., Rey, V., Sabarros, S., Baum, T-P., Fournier-Favre, S., Mazurier, E., Boulot, P., & Picard, J. (2010). Early postpartum discharge and breastfeeding: An observational study from France. *Pediatrics International*, 52(2), 180-186. <https://doi.org/10.1111/j.1442-200X.2009.02942.x>

- Cato, K., Sylvé, S. M., Henriksson, H. W., & Rubertsson, C. (2020). Breastfeeding as a balancing act - pregnant Swedish women's voices on breastfeeding. *International breastfeeding journal*, 15(1), Artikel 16. <https://doi.org/10.1186/s13006-020-00257-0>
- *Charlick, S. J., McKellar, L., Gordon, A. L., & Pincombe, J. (2019). The private journey: An interpretative phenomenological analysis of exclusive breastfeeding. *Women & Birth*, 32(1), e34–e42. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2018.03.003>
- *Choo, P. J., & Ryan, K. (2016). A qualitative study exploring first time mothers' experiences of breastfeeding in Singapore. *Proceedings of Singapore Healthcare*, 25(1), 5–12. <https://doi.org/10.1177/2010105815615992>
- Coutinho, S. B., de Lira, P. I., de Carvalho Lima, M., & Ashworth, A. (2005). Comparison of the effect of two systems for the promotion of exclusive breastfeeding. *Lancet*, 366(9491), 1094–1100. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(05\)67421-1](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(05)67421-1)
- Drevenhorn, E. (2021). Personcentrerat förhållningssätt inom hälsofrämjande arbete i primärvården. I Edberg, A., Ehrenberg, A., Wijk, H. & Öhlén, J. (Red.), *Omvårdnad på avancerad nivå: kärnkompetenser inom sjuksköterskans specialistområden* (2 uppl., s. 111–123). Studentlitteratur.
- Ekman, I., & Norberg, A. (2021). Personcentrerad vård. I Edberg, A., Ehrenberg, A., Wijk, H. & Öhlén, J. (Red.), *Omvårdnad på avancerad nivå: kärnkompetenser inom sjuksköterskans specialistområden* (2 uppl., s. 40-79). Studentlitteratur.
- Ekman, N., Moons, P., Taft, C., Boström, E., & Fors, A. (2022). Observable indicators of person-centred care: an interview study with patients, relatives and professionals. *BMJ open*, 12(4), Artikel e059308. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2021-059308>
- Ekström, A. C., & Thorstensson, S. (2015). Nurses and midwives professional support increases with improved attitudes - design and effects of a longitudinal randomized controlled process-oriented intervention. *BMC pregnancy and childbirth*, 15, Artikel 275. <https://doi.org/10.1186/s12884-015-0712-z>
- Fahlquist J. N. (2016). Experience of non-breastfeeding mothers: Norms and ethically responsible risk communication. *Nursing ethics*, 23(2), 231-241. <https://doi.org/10.1177/0969733014561913>
- Feenstra, M. M., Jørgine Kirkeby, M., Thygesen, M., Danbjørg, D. B., & Kronborg, H. (2018). Early breastfeeding problems: A mixed method study of mothers' experiences. *Sexual & reproductive healthcare : official journal of the Swedish Association of Midwives*, 16, 167–174. <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2018.04.003>
- Folkhälsomyndigheten. (2022, 4 mars). *Hur hänger livsvillkor och hälsa ihop?* Hämtad 19 mars, 2023, från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/en-god-och-jamlik-halsa-pa-alla-nivaer/tema-folkhalsa/vad-ar-folkhalsa/sociala-bestamningsfaktorer/>

- Forsberg, A. (2021). Personcentrerad omvårdnad. I Edberg, A., Ehrenberg, A., Wijk, H. & Öhlén, J. (Red.), *Omvårdnad på avancerad nivå: kärnkompetenser inom sjuksköterskans specialistområden* (2 uppl., s. 81-97). Studentlitteratur.
- Forsberg, C., & Wengström, Y. (2016). *Att göra systematiska litteraturstudier: Värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. (4 uppl.). Natur & Kultur.
- Forsell, Å. (u.å). *Jämställdhetsindex*. TCO. Hämtad 24 april, 2023, från <https://tco.se/fakta-och-politik/jamstalldhet/jamstalldhetsindex>
- Fägerskiöld, A., & Ek, A. C. (2003). Expectations of the child health nurse in Sweden: two perspectives. *International nursing review*, 50(2), 119–128. <https://doi.org/10.1046/j.1466-7657.2003.00147.x>
- George, L. (2005). Lack of preparedness: experiences of first-time mothers. *MCN. The American journal of maternal child nursing*, 30(4), 251–255. <https://doi.org/10.1097/00005721-200507000-00009>
- Giang, H. T. N., Duy, D. T. T., Vuong, N. L., Ngoc, N. T. T., Pham, T. T., Tuan, L. Q., Oai, L., Do Thuc Anh, P., Khanh, T. T., Thi, N. T. A., Luu, M. N., Nga, T. T. T., Hieu, L. T. M., & Huy, N. T. (2022). Prevalence of early skin-to-skin contact and its impact on exclusive breastfeeding during the maternity hospitalization. *BMC pediatrics*, 22(1), Artikel 395. <https://doi.org/10.1186/s12887-022-03455-3>
- Global Breastfeeding Collective. (u.å). *About the Collective: Because no one breastfeeds alone*. UNICEF och World Health Organisation. Hämtad 6 mars, 2023, från <https://www.globalbreastfeedingcollective.org/about-collective>
- Global Breastfeeding Collective. (2022). *Global Breastfeeding Scorecard 2022: Protecting breastfeeding through further investments and policy actions*. UNICEF och World Health Organisation. <https://www.globalbreastfeedingcollective.org/media/1921/file>
- Grenholm, E. A., Söderström, P., & Lindberg, B. (2016). Providing Breastfeeding Support: Experiences from Child-Health Nurses. *International Journal of Child Health and Nutrition*, 5, 126-134. <http://doi.org/10.6000/1929-4247.2016.05.04.1>
- Hauck, Y. L., Blixt, I., Hildingsson, I., Gallagher, L., Rubertsson, C., Thomson, B., & Lewis, L. (2016). Australian, Irish and Swedish women's perceptions of what assisted them to breastfeed for six months: exploratory design using critical incident technique. *BMC public health*, 16(1), Artikel 1067. <https://doi.org/10.1186/s12889-016-3740-3>
- *Hernández-Martínez, A., Quirós-García, J. M., García-Sánchez, F. J., Puebla-Martín, M. Á., Rodríguez-Almagro, D., & Rodríguez-Almagro, J. (2022). Expectations and Experiences of Spanish Primiparous Women Who Decide to Breastfeed Their Infants and Strategies for Change in 2020-A Qualitative Study. *Nursing reports*, 12(1), 175–187. <https://doi.org/10.3390/nursrep12010018>
- *Hinsliff-Smith, K., Spencer, R., Lecturer, M., & Walsh, D. (2014). Realities, difficulties, and outcomes for mothers choosing to breastfeed: Primigravid mothers experiences in the

- early postpartum period (6-8 weeks). *Midwifery*, 30(1), e14-9.
<https://doi.org/10.1016/j.midw.2013.10.001>
- Jacobzon, A., Engström, Å., Lindberg, B., & Gustafsson, S. R. (2022). Mothers' strategies for creating positive breastfeeding experiences: a critical incident study from Northern Sweden. *International breastfeeding journal*, 17(1), Artikel 35.
<https://doi.org/10.1186/s13006-022-00474-9>
- *James, L., Sweet, L., & Donnellan-Fernandez, R. (2020). Self-efficacy, support and sustainability - a qualitative study of the experience of establishing breastfeeding for first-time Australian mothers following early discharge. *International breastfeeding journal*, 15(1), Artikel 98. <https://doi.org/10.1186/s13006-020-00337-1>
- Jansson, A. (2020, 26 augusti). *Bemötande vid amningsvägledning*. Rikshandboken: Barnhälsovård för professionen. <https://www.rikshandboken-bhv.se/amning-och-nutrition/framja-amning---oversikt/bemotande-vid-amningsvagledning/>
- *Kronborg, H., Harder, I., & Hall, E. O. (2015). First time mothers' experiences of breastfeeding their newborn. *Sexual & reproductive healthcare : official journal of the Swedish Association of Midwives*, 6(2), 82–87.
<https://doi.org/10.1016/j.srhc.2014.08.004>
- Kylberg, E., Westlund, M. & Zwedberg, S. (2021). *Amning i dag*. (4 uppl.). Gothia kompetens.
- Langford, C. P. H., Bowsher, J., Maloney, J. P., & Lillis, P. P. (1997). Social support: a conceptual analysis. *Journal of advanced nursing*, 25(1), 95–100.
<https://doi.org/10.1046/j.1365-2648.1997.1997025095.x>
- Lefèvre, Å., Lundqvist, P., Drevenhorn, E., & Hallström, I. (2016). Parents' experiences of parental groups in Swedish child health-care: Do they get what they want?. *Journal of child health care : for professionals working with children in the hospital and community*, 20(1), 46–54. <https://doi.org/10.1177/1367493514544344>
- Livsmedelsverket. (u.å). *Nationell amningsstrategi 2022-2027*. [Broschyr].
<https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2022/2022-nationell-amningsstrategi-2022-2027.pdf>
- Livsmedelsverket. (2020). *Bra mat för barn 0-5 år - handledning för barnhälsovård*. [Broschyr].
<https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/handbocker-verktyg/bra-mat-for-barn-0-5-ar---handledning-for-barnhalsovarden.pdf>
- Ludvigsson, J., Faresjö, Å., & Faresjö, T. (2021). Breastfeeding and cortisol in hair in children. *International breastfeeding journal*, 16(1), 75.
<https://doi.org/10.1186/s13006-021-00419-8>

- *Lundquist, A., McBride, B. A., Donovan, S. M., & Wszalek, M. (2022). Father support for breastfeeding mothers who plan to utilize childcare: A qualitative look at Mothers' perspectives. *Appetite*, 169. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2021.105854>
- Magnusson, M., Lagerberg, D., & Sundelin, C. (2012). Organizational differences in early child health care -- mothers' and nurses' experiences of the services. *Scandinavian journal of caring sciences*, 26(1), 161–168. <https://doi.org/10.1111/j.1471-6712.2011.00910.x>
- Mandal, B., Roe, B. E., & Beck Fein, S. (2010). The differential effects of full-time and part-time work status on breastfeeding. *Health Policy*, 97(1), 79-86. <https://doi.org/10.1016/j.healthpol.2010.03.006>
- *Maviso, M. K., Ferguson, B., Kaforau, L. M., & Capper, T. (2022). A qualitative descriptive inquiry into factors influencing early weaning and breastfeeding duration among first-time mothers in Papua New Guinea's rural eastern highlands. *Women and birth : journal of the Australian College of Midwives*, 35(1), e68–e74. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2021.01.006>
- McFadden, A., Gavine, A., Renfrew, M. J., Wade, A., Buchanan, P., Taylor, J. L., Veitch, E., Rennie, A. M., Crowther, S. A., Neiman, S., & MacGillivray, S. (2017). Support for healthy breastfeeding mothers with healthy term babies. *The Cochrane database of systematic reviews*, 2(2). <https://doi.org/10.1002/14651858.CD001141.pub5>
- *McLardie-Hore, F. E., Forster, D. A., Shafiei, T., & McLachlan, H. L. (2022). First-time mothers' experiences of receiving proactive telephone-based peer support for breastfeeding in Australia: a qualitative study. *International breastfeeding journal*, 17(1), 31. <https://doi.org/10.1186/s13006-022-00476-7>
- Ogbuanu, C., Glover, S., Probst, J., Liu, J., & Hussey, J. (2011). The effect of maternity leave length and time of return to work on breastfeeding. *Pediatrics*, 127(6), e1414–e1427. <https://doi.org/10.1542/peds.2010-0459>
- Oliinyk, V., Yushchenko, L., Kuleshov, O., & Kotsur, L. (2023). Evaluating supplementary feeding in breastfed infants. *Grail of Science*, (25), 429-432. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.03.2023.075>
- *Oosterhoff, A., Hutter, I., & Haisma, H. (2014). It takes a mother to practise breastfeeding: Women's perceptions of breastfeeding during the period of intention. *Women and birth : journal of the Australian College of Midwives*, 27(4), e43–e50. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2014.08.003>
- Palmér, L. (2019). Previous breastfeeding difficulties: an existential breastfeeding trauma with two intertwined pathways for future breastfeeding-fear and longing. *International journal of qualitative studies on health and well-being*, 14(1), Artikel 1588034. <https://doi.org/10.1080/17482631.2019.1588034>

- *Pemo, K., Phillips, D., & Hutchinson, A. M. (2019). An Exploration of Breastfeeding Practices by Bhutanese Women. *Journal of Human Lactation*, 35(1), 181–191. <https://doi.org/10.1177/0890334418801289>
- Pérez-Escamilla, R., Martínez, J. L., & Segura-Pérez, S. (2016). Impact of the Baby-friendly Hospital Initiative on breastfeeding and child health outcomes: a systematic review. *Maternal & Child Nutrition*, 12(3), 402–417. <https://doi.org/10.1111/mcn.12294>
- Pierro, J., Abulaimoun, B., Roth, P., & Blau, J. (2016). Factors Associated with Supplemental Formula Feeding of Breastfeeding Infants During Postpartum Hospital Stay. *Breastfeeding medicine : the official journal of the Academy of Breastfeeding Medicine*, 11, 196–202. <https://doi.org/10.1089/bfm.2015.0091>
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2021). *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice*. (11 uppl.). Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Walkins.
- *Ranch, M. M., Jämtén, S., Thorstensson, S., & Ekström-Bergström, A. C. (2019). First-Time Mothers Have a Desire to Be Offered Professional Breastfeeding Support by Pediatric Nurses: An Evaluation of the Mother-Perceived-Professional Support Scale. *Nursing research and practice*, 2019, Artikel 8731705. <https://doi.org/10.1155/2019/8731705>
- Riegel, B., Jaarsma, T. & Strömberg, A. (2012). A Middle-Range Theory of Self-Care of Chronic Illness. *Advances in Nursing Science*. 35(3), 194-204. <https://doi.org/10.1097/ANS.0b013e318261b1ba>
- Rippeyoung, P. L. F., & Noonan, M. C. (2012). Is Breastfeeding Truly Cost Free? Income Consequences of Breastfeeding for Women. *American Sociological Review*, 77(2), 244–267. <https://doi.org/10.1177/0003122411435477>
- Rollins, N. C., Bhandari, N., Hajeerhoy, N., Horton, S., Lutter, C. K., Martines, J. C., Piwoz, E. G., Richter, L. M., Victora, C. G., & Lancet Breastfeeding Series Group (2016). Why invest, and what it will take to improve breastfeeding practices?. *Lancet (London, England)*, 387(10017), 491–504. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(15\)01044-2](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(15)01044-2)
- Schafer, E. J., Campo, S., Colaizy, T. T., Mulder, P. J., & Ashida, S. (2017). Influence of Experiences and Perceptions Related to Breastfeeding One's First Child on Breastfeeding Initiation of Second Child. *Maternal and child health journal*, 21(6), 1288–1296. <https://doi.org/10.1007/s10995-016-2228-1>
- Scott, J. A., Kwok, Y. Y., Synnott, K., Bogue, J., Amarri, S., Norin, E., Gil, A., Edwards, C. A., & Other Members of the INFABIO Project Team. (2015). A comparison of maternal attitudes to breastfeeding in public and the association with breastfeeding duration in four European countries: results of a cohort study. *Birth*, 42(1), 78–85. <https://doi.org/10.1111/birt.12138>
- SFS 1995:584. *Föräldradighetslag*.
- SFS 2013:1054. *Lag om marknadsföring av modersmjölksersättning och tillskottsnäring*.

SFS 2017:30. *Hälso- och sjukvårdslag.*

SFS 2018:1197. *Lag om förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.*

Sheehan, A., Gribble, K., & Schmied, V. (2019). It's okay to breastfeed in public but... *International breastfeeding journal*, 14, Artikel 24. <https://doi.org/10.1186/s13006-019-0216-y>

Snyder, K., Hulse, E., Dingman, H., Cantrell, A., Hanson, C., & Dinkel, D. (2021). Examining supports and barriers to breastfeeding through a socioecological lens: a qualitative study. *International breastfeeding journal*, 16(1), Artikel 52. <https://doi.org/10.1186/s13006-021-00401-4>

Socialstyrelsen. (u.å). *Tio steg som främjar amning: baserat på WHO:s Ten steps to successful breastfeeding (revised 2018)*. [Broschyr]. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2021-10-7596.pdf>

Socialstyrelsen. (2014). *Vägledning för barnhälsovården*. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/vagledning/2014-4-5.pdf>

Socialstyrelsen. (2015a). *Amning och föräldrars rökvanor: Barn födda Sveriges officiella statistik: Barn födda 2013. Hälsa- och sjukvård*. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/statistik/2015-10-9.pdf>

Socialstyrelsen. (2015b). *Din skyldighet att informera och göra patienten delaktig. Handbok för vårdgivare, chefer och personal*. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker/2015-4-10.pdf>

Socialstyrelsen. (2022, 15 november). *Statistik om amning 2020*. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/statistik/2022-11-8203.xlsx>

SOSFS 2008:33. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om information som avser uppfödning genom amning eller med modersmjölksersättning*.

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering. (2020, 15 oktober). *SBU:s Metodbok*. <https://www.sbu.se/sv/metod/sbus-metodbok/?pub=48286&lang=sv>

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering. (2022a, 11 maj). *Bedömning av studier med kvalitativ metodik*. https://www.sbu.se/globalassets/ebm/bedomning_studier_kvalitativ_metodik.pdf

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering. (2022b, 11 maj). *Vägledning för granskning av studier med kvalitativ metodik*. https://www.sbu.se/globalassets/ebm/vagledning_granskning_studier_kvalitativ_metodik.pdf

- Susiloretni, K. A., Hadi, H., Blakstad, M. M., Smith, E. R., & Shankar, A. H. (2019). Does exclusive breastfeeding relate to the longer duration of breastfeeding? A prospective cohort study. *Midwifery*, *69*, 163–171. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2018.11.008>
- Svensk sjuksköterskeförening. (2019). *Kompetensbeskrivning avancerad nivå distriktssköterska*. Hämtad 27 april, 2023, från <https://www.swenurse.se/download/18.9f73344170c0030623175b/1584023673165/kompetensbeskrivning%20distriktssk%C3%B6terska%202019.pdf>
- Svensk sjuksköterskeförening. (2021). *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor*. Hämtad 19 juli, 2023, från <https://beta.swenurse.se/download/18.7104a0bd1817fce0092f0133/1656659417947/A4%20ICN%20Etiska%20kod%20uppslag.pdf>
- Swerts, M., Westhof, E., Lemiengre, J., & Bogaerts, A. (2019). The supporting role of the midwife during the first 14 days of breastfeeding: A descriptive qualitative study in maternity wards and primary healthcare. *Midwifery*, *78*, 50–57. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2019.07.016>
- *Taylor, A. M., Teijlingen, E. V., Ryan, K. M., & Alexander, J. (2019). 'Scrutinised, judged and sabotaged': A qualitative video diary study of first-time breastfeeding mothers. *Midwifery*, *75*, 16–23. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2019.04.004>
- *Theodorah, D. Z., & Mc'Deline, R. N. (2021). "The kind of support that matters to exclusive breastfeeding" a qualitative study. *BMC pregnancy and childbirth*, *21*(1), Artikel 119. <https://doi.org/10.1186/s12884-021-03590-2>
- Thomas, J., & Harden, A. (2008). Methods for the thematic synthesis of qualitative research in systematic reviews. *BMC medical research methodology*, *8*, Artikel 45. <https://doi.org/10.1186/1471-2288-8-45>
- Thorstensson, S., & Ekström, A. (2014). To be Supportive or to Care For. *Journal of Nursing and Care*, *3*(6). Artikel e114. <https://www.hilarispublisher.com/open-access/to-be-supportive-or-to-care-for-2167-1168-3-e114.pdf>
- *Turner, S. E., Brockway, M., Azad, M. B., Grant, A., Tomfohr-Madsen, L., & Brown, A. (2023). Breastfeeding in the pandemic: A qualitative analysis of breastfeeding experiences among mothers from Canada and the United Kingdom. *Women and birth : journal of the Australian College of Midwives*. Förhandspublicering online. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2023.01.002>
- Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*. https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/God-forsknings-sed_VR_2017.pdf
- Vittner, D., McGrath, J., Robinson, J., Lawhon, G., Cusson, R., Eisenfeld, L., Walsh, S., Young, E., & Cong, X. (2018). Increase in Oxytocin From Skin-to-Skin Contact Enhances Development of Parent-Infant Relationship. *Biological research for nursing*, *20*(1), 54–62. <https://doi.org/10.1177/1099800417735633>

- Vårdanalys. (2020). *Förlösande för kvinnohälsan?: En uppföljning av satsningen på kvinnors hälsa*. (Rapport 2020:11). Myndigheten för vård- och omsorgsanalys. <https://www.vardanalys.se/rapporter/forlosande-for-kvinnohalsan/>
- Waldenström, U., & Aarts, C. (2004). Duration of breastfeeding and breastfeeding problems in relation to length of postpartum stay: a longitudinal cohort study of a national Swedish sample. *Acta Paediatrica*, 93(5), 669-679. <https://doi.org/10.1111/j.1651-2227.2004.tb02995.x>
- Walters, D. D., Phan, L. T. H., & Mathisen, R. (2019). The cost of not breastfeeding: global results from a new tool, *Health Policy and Planning*, 34(6), 407-417. <https://doi.org/10.1093/heapol/czz050>
- Wells, M. B., Massoudi, P., & Bergström, M. (2017). Swedish child health nurses treat fathers more equally in 2014 than 2004, but mothers remain their primary focus. *Acta Paediatrica*, 106(8), 1302–1308. <https://doi.org/10.1111/apa.13898>
- Widström, A. M., Brimdyr, K., Svensson, K., Cadwell, K., & Nissen, E. (2019). Skin-to-skin contact the first hour after birth, underlying implications and clinical practice. *Acta paediatrica*, 108(7), 1192–1204. <https://doi.org/10.1111/apa.14754>
- Wong, B. B., He Leow, Q., & He H-G. (2021). Factors Contributing to Discontinuation of Breastfeeding Prior to Six Month -- A Mixed-Methods Study. *Singapore Nursing Journal*, 48(2), 2–12.
- World Medical Association. (2022, 6 september). *WMA Declaration of Helsinki – Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects*. <https://www.wma.net/policies-post/wma-declaration-of-helsinki-ethical-principles-for-medical-research-involving-human-subjects/>
- World Health Organization. (u.å). *Breastfeeding*. Hämtad 21 mars, 2023, från https://apps.who.int/nutrition/topics/exclusive_breastfeeding/en/index.html
- World Health Organization. (2003). *Global Strategy for Infant and Young Child Feeding*. [Broschyr]. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42590/9241562218.pdf?sequence=1#:~:text=HO%20and%20UNICEF%20jointly%20developed%20the%20Global%20Strategy,the%20very%20survival%20of%20infants%20and%20young%20children>
- World Health Organization. (1981). *International Code of Markering of Breast-milk Substitutes*. [Broschyr]. <https://www.who.int/publications/i/item/9241541601>
- World Health Organization. (2021, 9 juni). *Infant and young child feeding*. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/infant-and-young-child-feeding>

BILAGA 1. Sökmatrix

Databas	Sökblock Sökord	Antal träffar	Begränsningar	Antal lästa abstrakt	Antal lästa artiklar	Valda artiklar till resultat, se bilaga 2.
Pubmed	((("First-time mother*" OR Primipar*) AND ((Breast Feeding[MeSH Terms] OR (Breastfeed*))) AND ((Support* OR Educat* OR Promotion*) OR (Counseling[MeSH Terms]))) AND (Experience* OR Attitude* OR Perception* OR Perspective*))	206	2013-2023 English	67	35	Charlick, S. J. m.fl. (2019) James, L. m.fl. (2020) Lundquist, A. m.fl. (2022) Maviso, M. K. m.fl. (2022) Oosterhoff, A. m.fl. (2014) Taylor, A. M m.fl. (2019) Turner, S. E. m.fl. (2023)
CINAHL Complete	("First-time mother*" OR Primipar*) AND (((MH "Breast Feeding")) OR Breastfeed*) AND (((MH "Breast Feeding Promotion")) OR ((MH "Counseling")) OR (Support* OR Educat*)) AND (Experience* OR Attitude* OR Perception* OR Perspective*)	170	2013-2023 English Peer Reviewed	76	32	Hernández-Martínez, A. m.fl. (2022) Hinsliff-Smith, K. m.fl. (2014) Kronborg, H. m.fl. (2015) McLardie-Hore, F. E. m.fl. (2022) Pemo, K. m.fl. (2019)
Nursing & Allied Health Premium	noft("First-time mother*" OR Primipar*) AND (mesh(Breast Feeding) OR noft(Breastfeed*)) AND (mesh(Counseling) OR noft(Support* OR Educat* OR Promotion*)) AND noft(Experience* OR Attitude* OR Perception* OR Perspective*)	71	2013-2023 English Peer Reviewed	16	7	Choo, P. J. m.fl. (2016) Ranch, M. m.fl. (2019) Theodorah, D. Z. m.fl. (2021)

BILAGA 2. Matris över urval av artiklar till resultat

Författare	Titel	År, land, tidskrift	Syfte	Metod (Urval, Datainsamling, Analys)	Resultat
Charlick, S. J., McKellar, L., Gordon, A. L., & Pincombe, J.	The private journey: An interpretative phenomenological analysis of exclusive breastfeeding	2019, Australien, Woman and birth	Syftet var att presentera en djupgående, ideografisk tolkning av förstfödernas erfarenhet av enbart amning i sex månader i Australien	<p>Metod: Ideografisk kvalitativ metod</p> <p>Urval: 5 förstfödernas</p> <p>Datainsamling: Semistrukturerade intervjuer med öppna frågor</p> <p>Analys: Tolkande fenomenologisk analys (IPA) 10</p>	Resultatet presenterade att förstfödernas erhållit förberedande kunskap, samt sökt stöd främst för bekräftelse och blivit stärkta från neutrala parter och anhöriga. Fädernas stöd uppskattades inte alltid. I sökandet kom mödrar närmare andra i samma situation, ex via föräldragrupper. Ytterligare framkom att mödrarnas tilltro och beslutsamhet var bidragande faktorer i amningen. Om förhoppningarna inte blev likt förväntningarna uppstod dömande känslor. Negativa aspekter från att bli erbjuden modersmjölksersättning som lösning på problem framfördes. Vidare påverkade omgivningen amningsbeslutet hos förstfödernas. Offentlig amning ansågs inte accepterad och gjorde mödrarna osäkra men beskrevs också stärkande.
Choo, P. J. & Ryan, K	A qualitative study exploring first time mothers' experiences of breastfeeding in Singapore	2016, Singapore, Midwifery	Syftet med denna studie var att utforska amningen upplevelser av förstfödernas och de svårigheter de mötte under sin amningsperiod	<p>Metod: Kvalitativ deskriptiv metod</p> <p>Urval: 10 förstfödernas</p> <p>Datainsamling: Strukturerade individuella intervjuer med intervjuguide</p> <p>Analys: Kvalitativ innehållsanalys</p>	I resultatet framkom att förstfödernas vände sig till olika källor för stöd för råd och bekräftelse i amningen. Vissa mödrar upplevde vårdens stöd otillräckligt, samt att tidigt erbjudande av modersmjölksersättning inte var uppskattat. Kamratstödet ansågs positivt med tanke på tillgängligheten och att få bekräftelse. Stöd från familj och partner ansågs främst positivt och viktigt i amningsstödet. Om stödet däremot begränsades eller var motstridigt resulterade det i en osäkerhet. Ytterligare försvårade omständigheter var den offentliga amningen och möjligheten till föräldraledighet samt arbetsplatsens attityder mot amning.

<p>Hernández-Martínez, A., Quirós-García, J. M., García-Sánchez, F. J., Puebla-Martín, M. Á., Rodríguez-Almagro, D., & Rodríguez-Almagro, J.</p>	<p>Expectations and Experiences of Spanish Primiparous Women Who Decide to Breastfeed Their Infants and Strategies for Change in 2020-A Qualitative Study.</p>	<p>2022, Italien, Nursing reports (Pavia, Italy)</p>	<p>Syftet var att beskriva spanska kvinnors erfarenheter och förväntningar angående amning och det stöd de får från vårdpersonal, familj och vänner under amningsresan</p>	<p>Metod: Kvalitativ metod Urval: 14 förstföderskor Datainsamling: Djupintervjuer Analys: Analys på fenomenologisk grund med Haases anpassning av Colaizzi-metoden</p>	<p>I resultatet framfördes att ett tidigt amningsstöd och vägledning var viktigt för förstföderskor. Sjukhusrutiner och resurser visades ge trygghet samt försvåra. Det talas i positiv bemärkelse om praktiskt amningsstöd, medan negativt angående brist på personal, kompetens, fokus och motstridiga råd. Vidare förklarades brist i att vårdpersonal fokuserade mer på modersmjölksersättning än problem med amning samt att det givits modersmjölksersättning utan samtycke och under påtryckning. Bemötandet påpekades som en viktig egenskap hos vårdpersonal. Ytterligare förklarades att offentlig amning hade inverkan på osäkerheten hos förstföderskorna och att det inte upplevdes accepterat.</p>
<p>Hinsliff-Smith, K., Spencer, R., Lecturer, M., & Walsh, D.</p>	<p>Realities, difficulties, and outcomes for mothers choosing to breastfeed: primigravid mothers experiences in the early postpartum period (6-8 weeks)</p>	<p>2014, Storbritannien, Midwifery</p>	<p>Syftet med denna studie var att utveckla en förståelse för förstföderskors erfarenheter och utmaningar av amning under den tidiga postpartumperioden (6-8 veckor) i ett geografiskt plats i East Midlands, Storbritannien</p>	<p>Metod: Kvalitativ metod Urval: 26 förstföderskor Datainsamling: Intervjuer och dagboksgranskning Analys: En hermeneutisk tolkande fenomenologisk analysmetod</p>	<p>I resultatet presenterades att förstföderskor tillhandahållit information om amning via dialog och internet, samt erhållit kunskap om amningens hälsofördelar. Trots det menade mödrar att de hade bristande kunskaper. Vägledning och praktiskt stöd från sjukvården ansågs viktigt. Amningsstöd i form av visuella observationer var positivt och vårdpersonalens kommentarer kunde påverka mödrarna. Ytterligare nämns brister i personalens fokus och även som en del i det avsaknade stödet. Däremot framfördes att pålästa och förberedda mödrar upplevde trygghet men om förväntningarna inte uppfylldes uppstod besvikelse. Utifrån var allmänhetens syn en påverkande faktor.</p>
<p>James, L., Sweet, L. & Donnellan-Fernandez, R.</p>	<p>Self-efficacy, support and sustainability – a qualitative study of</p>	<p>2020, Australien, International</p>	<p>Syftet med denna studie var att förstå upplevelsen av förstföderskors</p>	<p>Metod: Kvalitativ deskriptiv metod Urval: 12 förstföderskor</p>	<p>I resultatet framkom att stöd samt förstföderskors beslutsamhet och tilltro var viktiga aspekter för framgångsrik amning. Positiva erfarenheter framfördes där</p>

	the experience of establishing breastfeeding for first-time Australian mothers following early discharge	Breastfeeding Journal	etablering av amning efter tidig utskrivning	<p>Datainsamling: Semistrukturerad intervjuguide med åtta öppna frågor</p> <p>Analys: Tematisk analys</p>	vårdpersonal lyfte kvinnorna och där deras tillvägagångssätt var av betydelse. Ytterligare försvårade sjukhusets resurser processen. Förstföderskor förklarade att tillgängligheten av anhörig- och kamratstöd, både känslomässigt och praktiskt, var avgörande faktorer. Exempelvis genom bekräftelse, delat ansvar och möjligheten till mer fokus på amning. Om än motstridiga råd från anhöriga gentemot vårdpersonal kunde uppstå. Förstföderskorna nämner även den offentliga amningens problematik.
Kronborg, H., Harder, I., & Hall, E. O	First time mothers' experiences of breastfeeding their newborn	2015, Danmark, Sexual & reproductive healthcare: official journal of the Swedish Association of Midwives	Syftet med studien var att utforska danska mödrars upplevelse av amning när de fick möjligheten att skriftligt beskriva den	<p>Metod: Kvalitativ metod</p> <p>Urval: 108 förstföderskor</p> <p>Datainsamling: Data inhämtad från en randomiserad samhällsbaserad studie, där den öppna frågan i den studien transkriberats</p> <p>Analys: Kvalitativ innehållsanalys med induktiv analysprocess</p>	I resultatet presenterades förstföderskors syn av den professionella hjälpen de fick och som uteblev. En beskriven fördel var viktmätning som hjälpmedel medan en negativ erbjudande av modersmjölksersättning. Det framkom även motstridiga råd, nedlåtande kommentarer och att inte bli hörd. Samtidigt som vårdens tillgänglighet, kontinuitet, praktiska och informativa hjälp samt bekräftelse och bemötande beskrevs avgörande för amningen. Däremot var förstföderskors förväntningar inte alltid lik verkligheten. Vidare belystes den egna beslutsamheten hos mödrarna viktig, samt att allmänhetens åsikter kunde påverka dem.

<p>Lundquist, A., McBride, B. A., Donovan, S. M., & Wszalek, M</p>	<p>Father support for breastfeeding mothers who plan to utilize childcare: A qualitative look at Mothers' perspectives</p>	<p>2022, USA, Appetite</p>	<p>Syftet var att förstå och beskriva uppfattningarna hos förstföderskor med avsikt att amma och använda barnomsorg, av faderligt stöd för upplevelsen av amning</p>	<p>Metod: Kvalitativ metod Urval: Deltagarna rekryterades från en större kohortstudie, 24 förstföderskor inkluderades Datainsamling: Semistrukturerade intervjuer Analys: Tematisk analys</p>	<p>Resultatet fokuserade främst på faderns stöd under amningen med både för- och nackdelar. Stödet beskrevs viktigt och omfattade allt från praktiskt stöd, kommunikation, bekräftelse och delad investering i amningen. Det talades om att stödet var avgörande för amningen men att fädernas försök inte alltid var av värde. Engagerade och intresserade fäder bidrog med ett bra stöd. Även det känslomässiga stödet sågs betydelsefullt. Om stödet inte tillhandahölls uppstod en osäkerhet. Vidare förknippade förstföderskorna den blivande rollen som moder med en stärkande känsla.</p>
<p>Maviso, M. K., Ferguson, B., Kaforau, L. M., & Capper, T.</p>	<p>A qualitative descriptive inquiry into factors influencing early weaning and breastfeeding duration among first-time mothers in Papua New Guinea's rural eastern highlands</p>	<p>2022, Papa New Guinea, Woman and Birth</p>	<p>Syftet var att undersöka faktorerna som påverkar tidig avvänjning och amningslängd bland förstföderskor i PNG:s landsbygd i östra höglandet</p>	<p>Metod: Kvalitativ metod Urval: 20 förstföderskor Datainsamling: Utfördes i två steg. Först intervjufrågor och vid andra tillfället semistrukturerade individuella djupintervjuer Analys: Tematisk analys</p>	<p>Resultatet visade att förstföderskor hade tillgång till någon form av förberedande information om amning. De inhämtade kunskap via dialog eller praktisk undervisning. Utbildning om amning beskrevs ha felriktat fokus. Upplevelsen av att bli dömd framkom ur både det professionella stödet och anhörigstödet. Däremot beskrevs anhörigstödet problematiskt med motstridiga råd och godkännande av modersmjölksersättning. Kamratstödet uttrycktes användbart på grund av att de kunde svara på frågor och genom observation av andra. Möjligheten till föräldraledighet hade också inverkan på amningen.</p>

McLardie-Hore, F. E., Forster, D. A., Shafiei, T., & McLachlan, H. L	First-time mothers' experiences of receiving proactive telephone-based peer support for breastfeeding in Australia: a qualitative study	2022, Australien, International Breastfeeding Journal	Syftet var att ge en fördjupad förståelse för kvinnors erfarenhet av att ta emot proaktiva telefonbaserat kamratstöd	<p>Metod: Kvalitativ metod</p> <p>Urval: Urval skedde från en större studie (RUBY). 10 förstföderskor inkluderades</p> <p>Datainsamling: Semi-strukturerade intervjuer</p> <p>Analys: Tematisk analys</p>	I resultatet framfördes att anonymt strukturerat kamratstöd via telefon uppskattades av förstföderskor. Bekräftelse genom positiva kommentarer samt att erhålla vägledning uppgavs stärkande. Även tillgängligheten av kamratstödet lyftes som en fördel. Mödrarna förklarade att det var lättare att vara öppen och ärlig utan att känna sig dömd i det neutrala kamratstödet. Jämfört med kontakt med familj och professionella där stödet inte alltid upplevdes tillmötesgående. Det påtalades även att mödrar ej kände sig hörda och blev påtvingade att ge annan föda från anhöriga.
Oosterhoff, A., Hutter, Ia & Haisma, H.	It takes a mother to practise breastfeeding: Women's perceptions of breastfeeding during the period of intention.	2014, Nederländerna, Woman and Birth	Syftet var att få insikt dessa uppfattningar bland förstföderskor från medel- och hög socioekonomisk bakgrund i den norra delen av Nederländerna	<p>Metod: Kvalitativ metod</p> <p>Urval: 8 förstföderskor</p> <p>Datainsamling: Semistrukturerade intervjuer vid två tillfällen</p> <p>Analys: Innehållsanalys</p>	Resultatet presenterade att mödrarna upplevde information viktigt, däremot framfördes också osäkerhet av tillhandahållen information om utmaningar. Förberedande kunskap kom från personer med kompetens inom amning. Trots erhållen kunskap kände mödrarna sig däremot oinformerade på grund av upplevelser av fel fokus på den givna informationen. Mödrarnas egna vilja och beslutsamhet var faktorer som bidrog positivt till amningen. Vidare framkom att föräldraledighet och val av barnomsorg påverkade valet av matningsmetod samt att attityder på arbetsplatsen påverkade upprätthållandet av amningen.
Pemo, K., Phillips, D., & Hutchinson, A. M.	An Exploration of Breastfeeding Practices by Bhutanese Women	2019, Australien, Journal of Human Lactation	Syftet var att utforska förstföderskors åsikter, avsikter och erfarenheter relaterade till exklusiv amning	<p>Metod: Kvalitativ metod</p> <p>Urval: 24 respektive 22 förstföderskor, två bortfall vid tillfälle två</p> <p>Datainsamling: Semistrukturerade intervjuer vid två tillfällen med tillhörande fältanteckningar</p>	Resultatet visade att förstföderskor ansåg att amningen förväntades av dem och att mödrarna inte alltid var förberedda på de faktiska utmaningarna. Det professionella stödet upplevdes ofta bristande i form av otillräcklig hjälp och fel fokus. Mödrar beskrev att de blev vilseledda när man observerade andra mödrar som inte följde de rekommenderade råden. Stöd av anhöriga uppkom genom information och stöttning. Däremot påtalade vissa mödrar

				Analys: Tematisk analys	svårigheter att fråga anhöriga om råd. Ytterligare beskrev mödrar att den korta föräldraledigheten var en svårighet gentemot råden för amning.
Ranch, M. M., Jämtén, S., Thorstensson, S., & Ekström-Bergström, A. C.	First-Time Mothers Have a Desire to Be Offered Professional Breastfeeding Support by Pediatric Nurses: An Evaluation of the Mother-Perceived-Professional Support Scale	2019, Sverige, Nursing research and practice	Syftet med denna studie var att utforska förstfödernas personliga erfarenheter av amningsstöd från barnsjuksköterskor, samt utveckla och utvärdera MoPPS-skalan	Metod: Kvalitativ metod med induktiva och deduktiva inslag Urval: 9 förstfödernaskor Datainsamling: Intervjuer. Efter intervjun fick deltagarna svara skriftligt eller muntligt på MoPPS-skalan. Analys: Innehållsanalys	Resultatet visade att förstfödernaskor påtalade brister av professionellt stöd som kunde påverka mödrarnas tilltro. De beskrev avsaknad av intresse, motstridiga och ohjälpsamma råd. Vidare påtalade mödrarna fördelar i form av bekräftelse och kontinuitet i relationen till professionella, samt hjälp av praktiska tillvägagångssätt som stöd i amningen. En god relation förstärkte ambitionen för amning. De talade även om att remitteras vidare som både positivt och negativt. Vårdpersonalens tidiga fokus på modersmjölksersättning var dock mindre uppskattad. Resultatet visade även att mödrar var i behov av socialt stöd som kunde erhållas genom onlineforum.
Taylor, A. M., Teijlingen, E. V., Ryan, K. M., & Alexander, J.	'Scrutinised, judged and sabotaged': A qualitative video diary study of first-time breastfeeding mothers	2019, England, Midwifery	Syftet var att utforska hur stöd påverkade mödrarnas upplevelser under de första veckorna efter förlossningen	Metod: Kvalitativ metod Urval: 5 förstfödernaskor Datainsamling: Videoinspelade filmer Analys: Tematisk analys	I resultatet framkom att förstfödernaskor upplevt bristande och avsaknad av professionellt stöd. Vidare tydliggörs att tillgängligheten och utformningen på stöd var av betydelse, där mödrar lyfte det praktiska stödet, amningsobservation samt viktutmätningar av spädbarnet. Även relationer till vårdpersonal visade sig kunna stärka eller hämma mödrarna i sin amning. Det framkom att mödrar uppskattade neutralt stöd, medan stöd från anhöriga kunde få mödrar att känna oro för att bli dömda. Vidare framkom även att den egna tilltron hjälpte mödrarna trots osäkerheten att vara förstfödernaskor.
Theodorah, D. Z. & Mc'Deline, R. N.	"The kind of support that matters to exclusive	2021, Sydafrika, BMC	Syftet var att undersöka det exklusiva	Metod: Kvalitativ metod Urval: 10 förstfödernaskor	I resultatet visade sig förstfödernaskor generellt nöjda med stödet både från sjukvårdspersonal och anhöriga. De beskrev att de tagit del av

	breastfeeding" a qualitative study	Pregnancy Childbirth	amningsstöd som är tillgängligt för förstföderskor i Buffalo City Metro, Sydafrika	<p>Datainsamling: Semistrukturerade intervjuer</p> <p>Analys: Tematisk analys</p>	förberedande kunskap av personer med kännedom om amning, samt hade positiva upplevelser av det praktiska tillvägagångssättet och motivation. Däremot rapporterades att mödrarna upplevde otillräcklig kunskap och förklarade att de erhållit stöd från andra källor. Kamratstöd erhöles via observation av andra. Anhörigstödet ansågs bra men besvärligt när råd och förslag gick emot vad förstföderskorna ville.
Turner, S. E., Brockway, M., Azad, M. B., Grant, A., Tomfohr-Madsen, L., & Brown, A.	Breastfeeding in the pandemic: A qualitative analysis of breastfeeding experiences among mothers from Canada and the United Kingdom	2023, Kanada, Women Birth Journal of the australian college of midwives	Syftet var att utforska mödrars upplevelser av amning och beskriva hur COVID-19 pandemin har påverkat amningsresor i Kanada och Storbritannien	<p>Metod: Kvalitativ induktiv metod</p> <p>Urval: 10 förstföderskor, 5 deltagare från respektive land</p> <p>Datainsamling: Semistrukturerade intervjuer</p> <p>Analys: Tematisk analys</p>	Resultatet presenterades att förstföderskor kände avsaknad av det professionella stödet. De påtalade att tillgängligheten och det praktiska stödet försvårades. Bekräftelse och kontinuitet var stärkande faktorer. Andra fördelar förklarades genom mer tid med familjen på grund av hemarbete och även ansvarsfördelning. Vidare beskrev förstföderskorna att de sökte sig till kamratstöd via onlineforum och påtalade det hjälpsamt och tillgängligt, men svårigheter att förmedla sig. Dessutom förklarades avsaknad av föräldragrupper.